

RAPORT Z WIZYTACJI
(ocena programowa – profil praktyczny)

dokonanej w dniach 9-10 listopada 2015 r. na kierunku *filologia* prowadzonym

**w ramach obszaru i dziedziny nauk humanistycznych, dyscyplin naukowych: językoznawstwo,
literaturoznawstwo realizowanych na poziomie studiów pierwszego stopnia o profilu praktycznym
w formie stacjonarnej i niestacjonarnej w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej im. Rotmistrza
Witolda Pileckiego w Oświęcimiu**

przez zespół oceniający Polskiej Komisji Akredytacyjnej w składzie:

przewodnicząca: prof. dr hab. Ewa Chmielecka - członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Beata Mikołajczyk – członek PKA

2. prof. dr hab. Tadeusz Piotrowski – ekspert PKA

3. mgr Beata Sejdak- ekspert ds. wewnętrznego systemu zapewnienia jakości kształcenia

4. mgr Artur Stefański - ekspert ds. pracodawców

(oraz Krystyna Pierzchała jako ekspert – obserwator ze strony pracodawców)

5. Dawid Kolenda - ekspert ds. studenckich

(oraz Patrycja Piłat jako ekspert-obszawator ds. studenckich)

INFORMACJA O WIZYTACJI I JEJ PRZEBIEGU

Ocena jakości kształcenia na kierunku „*filologia*” prowadzonym w Instytucie Neofilologii Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. Rotmistrza Witolda Pileckiego w Oświęcimiu została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac przyjętego przez Prezydium PKA na rok akademicki 2015/2016. Polska Komisja Akredytacyjna po raz drugi oceniała jakość kształcenia na ww. kierunku w związku z upływem okresu obowiązywania oceny pozytywnej wyrażonej w Uchwale Prezydium PKA z dn. 13.05.2010 r.

Raport z wizytacji oraz pozytywna ocena zawarta w Uchwale PKA z 2010 r. nie zawierają żadnych ogólnych i istotnych zaleceń dotyczących ocenianego kierunku, które wymagałyby szczególnej uwagi Zespołu Oceniającego w trakcie wizytacji w 2015 r. Drobne uchybienia odnotowane w 2010 r. i sposób ich naprawy były przedmiotem oceny ZO i będą wskazane i opatrzone komentarzem w odpowiednich miejscach niniejszego raportu.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Zespół Oceniający PKA poprzedził wizytację zapoznaniem się z raportem Samooceny przedłożonym przez władze Uczelni, odbył także spotkanie organizacyjne w celu omówienia wykazu spraw wymagających wyjaśnienia z władzami Uczelni i ocenianej jednostki oraz ustalenia szczegółowego harmonogramu przebiegu wizytacji; dokonano także podziału zadań pomiędzy członków Zespołu. W trakcie wizytacji odbyły się spotkania z nauczycielami akademickimi prowadzącymi zajęcia na ocenianym kierunku studiów, ze studentami, Samorządem Studenckim, pracownikami Biura Karier, przedstawicielem Kół Naukowych, z osobami i gremiami odpowiedzialnymi za wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia. Przeprowadzono także hospitacje zajęć oraz wizytację bazy dydaktycznej i socjalnej wykorzystywanej w realizacji zajęć na ocenianym kierunku studiów. Przed zakończeniem się wizyty dokonano wstępnych podsumowań, sformułowano uwagi i zalecenia, o których Przewodnicząca Zespołu poinformowała władze Uczelni i jednostki na spotkaniu podsumowującym.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

**OCENA SPEŁNIENIA KRYTERIÓW OCENY PROGRAMOWEJ DLA KIERUNKÓW STUDIÓW
O PROFILU PRAKTYCZNYM**

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	Wyróżnia- jąco	w pełni	znaczą- co	Częścio- wo	Niedosta- tecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia				X	
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia			X		
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia			X		
4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu praktycznym i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia			X		
5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się i wchodzenia na rynek pracy		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów				X	

W odpowiedzi na Raport z wizytacji Władze Rektorskie PWSZ w Oświęcimiu nadeszły obszerny raport zawierający komentarze, dodatkowe wyjaśnienia oraz stanowiska względem oceny dokonanej przez Zespół Oceniający PKA. Po ich analizie Zespół Nauk Humanistycznych PKA postanowił podnieść oceny kryteriów 1, 2, 3 i 6. Ocena ich spełnienia przedstawia się teraz następująco:

Kryterium oceny	Ocena końcowa spełnienia kryterium				
	wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia			X		
2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia			X		
3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia		X			
6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów			X		

Odpowiedzi na raport z wizytacji przesłane przez Jednostkę były pogrupowane tematycznie, a nie względem nich samych, co utrudniało selekcję wyjaśnień i argumentów. Poniżej wskazane są wyjaśnienia uzasadniające zmianę lub utrzymanie ocen poszczególnych kryteriów.

Ad. 1: koncepcja kształcenia: zmiana oceny z częściowo na znacząco.

Uznano, że należy przyjąć wyjaśnienie uczelni na temat braku precyzji zapisów prawa dotyczących profilu praktycznego i docenić wysiłki uczelni, która stara się ten profil wprowadzić. W szczególności nowymi przesłankami za zmianą oceny są przeprowadzone i nadesłane przez uczelnie analizy upracticznienia zajęć, argumentacja dotycząca przygotowania biznesowego osób prowadzących zajęcia na „lingwistyce korporacyjnej” oraz argumentacja, że Jednostka nie może wprowadzać na razie weryfikacji efektów uczenia się zdobytych poza systemem edukacji wyższej, bowiem nie spełnia kryteriów ustawowych. Zarazem jednak należy podtrzymać mocne zalecenia poprawy spełnienia tego kryterium dotyczące: wymiaru praktyk – Jednostka nie wyjaśniła dlaczego zaplanowano zbyt krótki ich

czas dla profilu praktycznego; sposobu weryfikacji „praktycznych” efektów kształcenia; poprawy niedoskonałej weryfikacji efektów kształcenia w pracach dyplomowych (ocenionych jako odtwórcze); trafniejszej interpretacji przepisów prawa i zwiększenia stopnia upracticznienia kształcenia.

Ad. 2: Liczba i jakość kadry dydaktycznej. Jednostka prosi o ocenę „w pełni”. Ocena „znacząco” powinna być utrzymana bowiem, choć należy docenić rozwój kadry nauczającej w ostatnich latach oraz uznać dodatkowe wyjaśnienia dotyczące zawodowych/praktycznych kompetencji kadry, to w mocy pozostaje zastrzeżenie dotyczące kompetencji osób nauczających przedmiotów biznesowych – nie idzie o ich kompetencje jako „praktyków” w nauczaniu filologicznym ale o ich przygotowanie z zakresu nauk o zarządzaniu. Należy utrzymać zalecenia postulujące pełnego dostosowania dorobku naukowego i doświadczenie zawodowego uzyskanego poza uczelnią nauczycieli do efektów kształcenia i programu prowadzonych zajęć.

Ad. 3: współpraca z otoczeniem – zmiana oceny z „znacząco” na „w pełni” . Uzasadnieniem dla zmiany są wyjaśnienia i komentarze dostarczone przez Jednostkę dotyczące konsultacji w sprawie zaniechania prowadzenia filologii germańskiej (po wyjaśnieniach można uznać tryb ich prowadzenia za wystarczający) oraz konsultacji z otoczeniem społecznym w sprawie programów studiów na profilu praktycznym. Potwierdzają one, że takie konsultacje się odbyły. Należy utrzymać zalecenie lepszego dokumentowania tej współpracy.

Ad. 4: infrastruktura dydaktyczna – należy utrzymać ocenę „znacząco”. Wprawdzie warunki lokalowe są bardzo dobre i zasługują na ocenę „w pełni”, ale niedostatki biblioteki, czytelni, zaplecza tłumaczeniowego nakazują poprawę. Należy utrzymać zalecenia dotyczące wzmocnienia bazy dydaktycznej w wyposażenie służące rozwijaniu kształcenia praktycznego oraz poprawy zasobów bibliotecznych.

Ad 5: wsparcie udzielane studentom - należy utrzymać ocenę „w pełni”. Uczelnia nie zgłaszała uwag dotyczących oceny zawartej w raporcie z wizytacji. Należy utrzymać zalecenia z raportu po wizytacji.

Ad. 6: skuteczność wewnętrznego systemu zapewniania jakości – zmiana oceny z częściowo na znacząco. Zmiana uzasadniona jest dostarczonymi przez Uczelnię nowymi dokumentami i opisami działania, w tym nadesłanym formularzem oceny walidacji efektów kształcenia i opisem jego wprowadzenia w życie oraz szerszym i zadowalającym opisem funkcjonowania biura karier.

1. Jednostka sformułowała koncepcję kształcenia i realizuje na ocenianym kierunku studiów program kształcenia umożliwiający osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia.

Ocena: częściowo

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 1

Tylko część elementów określających misję można odnaleźć w koncepcji kształcenia – jest ono dopiero na początku dostosowywania się do wymogów kształcenia o profilu praktycznym, zaś zaangażowanie Uczelni w realizację celu strategicznego związanego z działalnością publikacyjną jest umiarkowane. Idea kształcenia językowego na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego jest słuszna, jednak dotychczasowa realizacja nie uwzględnia aktywnego zaangażowania interesariuszy zewnętrznych. Brak przyporządkowania efektów kształcenia na kierunku filologia do dyscyplin naukowych. Program kształcenia zawiera stosunkowo wiele treści z zakresu nauk społecznych, nie korespondują one zatem z efektami kształcenia sformułowanymi w zakresie nauk humanistycznych. Zdecydowanie za mało jest zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym, które odbywają się w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z ocenianym kierunkiem; zbyt mała jest liczba godzin praktyk dla specjalizacji innych, niż przygotowujące do wykonywania zawodu nauczyciela. Program studiów spełnia oczekiwania studentów. Formy prowadzenia zajęć przyjęte na ocenianym kierunku są dostatecznie zróżnicowane w zakresie kształcenia filologicznego, nie uwzględnia jednak potrzeb upraktycznienia. Studenci mają możliwość indywidualizacji procesu kształcenia m. in. poprzez specjalności, przedmioty do wyboru. Organizację procesu kształcenia, w tym praktyk, studenci oceniają pozytywnie. Oceniany kierunek i program studiów oraz związane z nim zajęcia w wystarczającym stopniu sprzyjają umiędzynarodowieniu procesu kształcenia. Rekrutacja prowadzona jest poprawnie, jednak dotychczas nie przygotowano procedury związanej z identyfikacją i potwierdzaniem efektów kształcenia uzyskanych poza systemem studiów. Efekty kształcenia oraz proces ich weryfikacji należy uprościć i dostosować do warunków kształcenia na kierunku o profilu praktycznym. Należy poprawić system weryfikacji efektów kształcenia, który teraz obejmuje swoim zasięgiem kształcenie językowe, a brak jest w nim weryfikacji uzyskiwania umiejętności i kompetencji o charakterze praktycznym. Dotychczasowa weryfikacja (np. prace etapowe, dyplomowe) sprzyjają jedynie odtwarzaniu wiedzy, nie motywują do autorskich rozwiązań problemów, postawy krytycznej czy umiejętności krytycznego podejścia do zastanych rozwiązań.

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 1

- Należy ponownie określić w misji i strategii Jednostki rozumienie, czym jest profil praktyczny w kształceniu na kierunku filologia oraz wzmocnić składową kształcenia związaną z przygotowaniem do pracy w biznesie. Interesariusze zewnętrzni i wewnętrzni powinni brać udział w tym procesie.
- Należy zapewnić prowadzenie nauczania w warunkach zbliżonych do środowiska przyszłej pracy studentów oraz zwiększyć wymiar praktyk na specjalizacjach innych niż nauczycielska.
- Należy wzmocnić działania wspierające działalność publikacyjną.
- Efekty kształcenia oraz proces ich weryfikacji należy uprościć i dostosować do warunków kształcenia praktycznego.

1.1 Koncepcja kształcenia na ocenianym kierunku studiów jest zgodna z misją i strategią rozwoju uczelni, odpowiada celom określonym w strategii jednostki oraz w polityce zapewnienia jakości, a także uwzględnia wzorce i doświadczenia krajowe i międzynarodowe właściwe dla danego zakresu kształcenia. *

Opis stanu faktycznego

PWSZ w Oświęcimiu od wielu lat prowadzi kształcenie na kierunku filologia. Było on zwyczajowo bardzo tradycyjne, w wysokim stopniu odzwierciedlało dawne standardy kształcenia ze wszystkimi „kanonicznymi” przedmiotami. W roku 2012 (o czym będzie wielokrotnie mowa poniżej) Uczelnia własną decyzją (nie była jeszcze wtedy obligowana zmianami w prawie edukacyjnym) zmieniła profil kształcenia na praktyczny, kładąc nacisk przede wszystkim na kształcenie językowe, także w obrębie języka gospodarczego oraz tłumaczenia. Jest to działanie nad wyraz pozytywne, jednak obarczone jak dotąd wieloma wadami. Nadrzędnym celem kształcenia staje się wyposażenie absolwenta w takie kompetencje i umiejętności, które jak to określają twórcy raportu samooceny przygotowują go do wykonywania zawodu tłumacza oraz w charakterze specjalisty językowego w firmie. Dodatkowo utrzymano kształcenie nauczycielskie na filologii angielskiej i nie prowadzi się go na filologii germańskiej. Władze deklarują, iż te działania wynikają z potrzeb otoczenia społeczno-gospodarczego, jednak podczas wizytacji nie przedłożono ZO PKA wyników takich badań. Zgodzić się należy, iż są to raczej wyniki własnych (pewnie w dużej mierze słusznych) spostrzeżeń autorów koncepcji kształcenia. Także decyzje dotyczące kształcenia przyszłych nauczycieli wynikają z przekonań pracowników PWSZ, a nie z analizy danych, przynajmniej z takimi danymi ZO PKA nie było dane się zapoznać. Dodać należy, iż zmiana w samej koncepcji nie przełożyła się na pełne wdrożenie programu kształcenia ją odzwierciedlającą (będzie o tym mowa w dalszych częściach raportu), tak więc istniejąca faktycznie koncepcja znajduje się w ocenie ZO PKO na etapie przejściowym pomiędzy starym zachowawczym programem a docelowym, jest stosunkowo mało udaną hybrydą dotychczasowego standardowego kształcenia filologicznego z tym przez władze Uczelni zakładanego. Na ocenianym kierunku filologia prowadzone jest kształcenie w ramach następujących specjalności: filologia angielska oraz filologia germańska. Prowadzona uprzednio specjalność filologia słowiańska została zawieszona z powodu braku zainteresowania kandydatów. Misja Uczelni sformułowana jest ambitnie, mowa w niej jest m.in. o działaniach naukowych i dydaktycznych oraz „edukacji na rzecz zrównoważonego rozwoju, kształtowania społeczeństwa wiedzy i postaw obywatelskich studentów, absolwentów, pracowników PWSZ, mieszkańców miasta oraz regionu. Uczelnia będzie otwarta na swoje otoczenie i jego potrzeby, oferując wysoką jakość usług edukacyjnych, rozwijając działalność naukowo-badawczą i popularyzującą wiedzę”. Na strategię rozwoju Uczelni składają się następujące cele: (1) Ustawiczne podnoszenie jakości kształcenia poprzez tworzenie odpowiednich warunków dla nowych form oraz doskonalenie form istniejących, (2) Dążenie do zapewnienia bardzo dobrych warunków studiowania poprzez rozwój zaplecza infrastrukturalnego, technicznego uczelni, nowoczesnego sprzętu dydaktycznego, w tym elektronicznego, wspomagającego proces nauczania, (3) Rozwój możliwości publikowania i działalności wydawniczej w Uczelni.

Ocena koncepcji kształcenia Zespołu Oceniającego z roku 2010 dotyczyła kształcenia o profilu ogólnoakademickim i była pozytywna. Ocena z roku 2015 dotyczy koncepcji kształcenia o profilu praktycznym.

1. Ocena spełnienia kryterium 1.1 - znacząco

3. Uzasadnienie oceny

Elementów określających misję niestety nie można w sposób widoczny odnaleźć w kształceniu na kierunku filologia. Jest ono dość zachowawcze, powieliła dotychczasowe standardy i znajduje się dopiero na początku rozwoju w kierunku kształcenia językowego na profilu praktycznym. W ramach pierwszego obszaru strategicznego (najwyższa jakość kształcenia) realizowany jest w obrębie kierunku filologia z pewnością cel nr. 1, tj. doskonalenie programów i planów studiów, wynika to z dążeń pracowników do podnoszenia jakości kształcenia oraz z chęci przekształcenia kształcenia na profil praktyczny. Zmiana ta – co warto podkreślać - nie została wymuszona przez zmiany w Ustawie o szkolnictwie wyższym, lecz jest wynikiem świadomego wyboru wyprzedzającego zmiany w prawie polskim. Cel drugi realizowany jest tylko częściowo, studenci studiują w dość dobrych warunkach lokalowych, jednak brak jest wysiłków skierowanych na wprowadzanie elektronicznego wspomaganie

procesu dydaktycznego. Nie widać wyraźnego zaangażowania Uczelni w realizację celu strategicznego nr 3. (działalność publikacyjna) w obrębie badań naukowych korespondujących z ocenianym kierunkiem.

1.2 Plany rozwoju kierunku uwzględniają tendencje zmian dotyczących wymagań związanych z przygotowaniem do działalności zawodowej, właściwej dla ocenianego kierunku, są zorientowane na potrzeby studentów oraz otoczenia społecznego, gospodarczego lub kulturalnego, w tym w szczególności rynku pracy.

1. Opis stanu faktycznego

Jednostka realizuje na wizytowanym kierunku kształcenie o profilu praktycznym trzeci rok, co sprawia, że nie ma jeszcze absolwentów w proponowanej obecnie formule kształcenia. Na filologii angielskiej Jednostka oferuje specjalizacje: przekładoznawczą, lingwistykę korporacyjną oraz nauczanie języka angielskiego. Pomysł na wprowadzenie dwóch pierwszych specjalizacji jest jak najbardziej słuszny, warto przygotowywać osoby z bardzo dobrą znajomością języka obcego, w szczególności zaznajomione z zasadami funkcjonowania podmiotów gospodarczych i obeznane ze specyficznym słownictwem z zakresu zarządzania i finansów. Plany te jako pożądane potwierdzają także współpracujący z Jednostką pracodawcy, przy czym, niestety, nie są oni w wystarczającym stopniu zaangażowani w proces przygotowywania właściwego profilu kształcenia, opiniowali jedynie pomysł na realizację tego typu kształcenia. Na filologii germańskiej także zakłada się kształcenie dostosowane do otoczenia społeczno-gospodarczego. Jednak i tutaj przedstawiciele otoczenia społeczno-gospodarczego nie są aktywnie zaangażowani w proces kształtowania profilu kształcenia, czy też w realizację zajęć dydaktycznych, co mogłoby owocować kształceniem językowym dostosowanym do warunków otoczenia zawodowego.

Niepokojącym jest to, że mimo, iż plany kształcenia językowego na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego z naciskiem na środowisko biznesowe należy uznać za obiecujące, to jednak programy i plany studiów zawierają relatywnie bardzo mało treści o charakterze biznesowym. Warto rozważyć rozszerzenie obszaru kształcenia z dotychczas realizowanego jednoobszarowego (nauk humanistycznych) na dwuobszarowy, obejmujący obszar nauk społecznych, w szczególności związanych z zarządzaniem. Pozwoliłoby to na bardziej równomierne rozłożenie w programie studiów akcentów między kształceniem filologicznym i biznesowym, a także zapewniło nadzór merytoryczną nad tą częścią programu, która jest poświęcona biznesowi.. Przegląd sylabusów z przedmiotów z zakresu zarządzania oraz finansów wskazuje na brak merytorycznej kontroli przez specjalistów z tych właśnie zakresów, a proponowane efekty kształcenia są zgodne raczej z typowymi efektami dla zajęć o charakterze lektoratów, doskonalących sprawności językowe, a nie zawierają elementów kształcenia biznesowego – przygotowujących do przewidywanej pracy w charakterze menadżera.

2. Ocena spełnienia kryterium 1.2 - znacząco.

3. Uzasadnienie oceny

Pomysł na kształcenie językowe na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego jest interesujący i słuszny z perspektywy potrzeb pracodawców, jednak dotychczasowa realizacja tego pomysłu nie uwzględnia aktywnego zaangażowania interesariuszy zewnętrznych, co osłabia skuteczność takiego kształcenia. Dodatkowo należałoby wzmocnić akcenty związane z nauczaniem elementów zarządzania i finansów.

1.3 Jednostka przyporządkowała oceniany kierunek studiów do obszaru/obszarów kształcenia oraz wskazała dziedzinę/dziedziny nauki¹ oraz dyscyplinę/dyscypliny naukowe, do których odnoszą się efekty kształcenia dla ocenianego kierunku.

1. Opis stanu faktycznego

Efekty kształcenia na kierunku filologia zatwierdzone zostały Uchwałą nr 38/2015 Senatu z dnia 29 czerwca 2015 r i zawarte są w załączniku do niej. W dokumencie tym oceniany kierunek został ten przyporządkowany

¹ Określenia: obszar wiedzy, dziedzina nauki i dyscyplina naukowa, dorobek naukowy, osiągnięcia naukowe, stopień i tytuł naukowy oznaczają odpowiednio: obszar sztuki, dziedziny sztuki i dyscypliny artystyczne, dorobek artystyczny, osiągnięcia artystyczne oraz stopień i tytuł w zakresie sztuki.

do obszaru nauk humanistycznych, w uchwale Senatu nie określono jednak dyscyplin, do których się odnoszą efekty kształcenia. Jest to zatem dokument sformułowany wadliwie i wymagający korekty. W dokumencie określającym program kształcenia (Załącznik do Uchwały nr 37/2015 Senatu z dnia 29 czerwca 2015 r.) oraz w Raporcie samooceny jego Autorzy wymieniają trzy dyscypliny: językoznawstwo, kulturoznawstwo i literaturoznawstwo. Natomiast w systemie POL-on jako dziedzina zostały wskazane nauki humanistyczne, a jako dyscyplina literaturoznawstwo, co pozostaje w dużej sprzeczności w realizowaną i docelową koncepcją kształcenia. Zważywszy na fakt, że program kształcenia np. na specjalności „lingwistyka korporacyjna” (takie treści pojawiają się także w programie kształcenia filologii germańskiej) zawiera takie przedmioty, jak „Podstawy rachunkowości”, „Organizacja i funkcjonowanie korporacji oraz średnich i małych przedsiębiorstw”, „Podstawy ekonomii i przedsiębiorczości”, należy rozważyć zdefiniowanie efektów kształcenia na nowo i otwarcie kształcenia na efekty z obszaru nauk społecznych.

2. Ocena spełnienia kryterium 1.3 - znacząco

3. Uzasadnienie oceny

Brak przyporządkowania efektów kształcenia na kierunku filologia w Uchwale zatwierdzającej efekty kształcenia na kierunku do dyscyplin naukowych, a także sprzeczne informacje inne przyporządkowanie dziedziny wiodącej w systemie POLON oraz w Raporcie samoceny. Program kształcenia zawiera – i słusznie – dużą dawkę treści z zakresu nauk społecznych, nie korespondują one zatem z zachowawczo (bo w obrębie tylko nauk humanistycznych) sformułowanymi efektami kształcenia.

1.4. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku studiów są spójne z wybranymi efektami kształcenia dla obszaru/obszarów kształcenia, poziomu i profilu praktycznego, do którego/których kierunek ten został przyporządkowany, określonymi w Krajowych Ramach Kwalifikacji dla Szkolnictwa Wyższego, sformułowane w sposób zrozumiały i pozwalający na stworzenie systemu ich weryfikacji. W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są także zgodne ze standardami określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. Efekty kształcenia zakładane dla ocenianego kierunku, uwzględniają w szczególności zdobywanie przez studentów umiejętności praktycznych, w tym umożliwiają uzyskanie uprawnień do wykonywania zawodu i kompetencji niezbędnych na rynku pracy, oraz dalszą edukację.*

1. Opis stanu faktycznego

Efekty kształcenia dla kierunku filologia są spójne (a bardzo często są tylko lekką modyfikacją) z efektami kształcenia dla obszaru nauk humanistycznych profil praktyczny studia 1. stopnia.

W przypadku kształcenia na specjalizacjach przygotowujących do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. - Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. z 2012 r. poz. 572, z późn. zm.), efekty kształcenia są zgodne ze standardami określonymi w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy.

W przypadku kształcenia na pozostałych specjalizacjach (przekładoznawstwo i lingwistyka korporacyjna) zakładane efekty kształcenia nie są w pełni zgodne z wiedzą i umiejętnościami praktycznymi oczekiwanymi na rynku pracy. Za wystarczające uznaje się te efekty, które w sposób bezpośredni mówią o umiejętnościach i kompetencjach dotyczących posługiwania się językiem obcym w ogóle. Równie poprawne są te, które zakładają wiedzę filologiczną, przede wszystkim językoznawczą. Efektów kształcenia odnoszących się do umiejętności praktycznych, przydatnych w środowisku pracy jest niewiele, decydowania za mało jest efektów kształcenia, które wymagają prowadzenia zajęć symulujących rzeczywiste otoczenie zawodowe. Tak więc uchwalone przez Senat PWSZ w Oświęcimiu efekty kształcenia na kierunku filologia potwierdzają konstatacje ZO PKA z analizy programu kształcenia oraz hospitacji, że na ocenianym kierunku kształtuje się umiejętności językowe studentów, jednak raczej zgodne z oczekiwaniami przy profilu ogólnoakademickim. W przypadku profilu praktycznego większy nacisk powinien być położony na realizację zajęć w warunkach właściwych dla praktyki zawodu. Wymaga to także od studentów nieco większego, niż obecnie zakładany, poziomu wiedzy i rozumienia mechanizmów biznesowych, bowiem wówczas

można posługiwać się językiem obcym we właściwym kontekście merytorycznym. Sugerowane jest zatem wzmocnienie efektów kształcenia w obszarze nauk społecznych, a także nieco większe upracticznienie zajęć w rozumieniu symulowania sytuacji zawodowych. W zakresie przedmiotów z zarządzania i finansów efekty kształcenia są czasem wadliwe, bowiem nie zakładają poznania wiedzy i zdobycia umiejętności merytorycznych, a jedynie językowych.

Szczegółowy opis założonych efektów kształcenia dla ocenianego kierunku dostępny jest dla studentów w szczególności za pośrednictwem strony internetowej Uczelni. Studenci ponadto mają możliwość zapoznania się z modułowymi efektami kształcenia za pośrednictwem ustnej informacji udzielanej przez prowadzących zawsze na pierwszych zajęciach z prowadzonego przez nich kursu oraz z sylabusów poszczególnych przedmiotów dostępnych w całości na stronie internetowej Instytutu. Studenci zapoznają się z informacjami zawartymi w kartach przedmiotów i uważają je za przydatne w toku studiów oraz prawidłowo udostępniane. Studenci potrafią intuicyjnie określić zakres wiedzy, umiejętności i kompetencji, jakie posiadać powinna osoba kończąca oceniany kierunek, jednocześnie wskazują przykłady najważniejszych efektów kształcenia. Studenci obecni na spotkaniu z zespołem oceniającym stwierdzili, iż efekty kształcenia na ich kierunku są sprawdzalne, co wynika ze specyfiki ich studiów tj. można je zweryfikować nie tylko systemem ich oceny na uczelni, ale przede wszystkim w pracy zawodowej, poprzez staże i liczne zajęcia praktyczne na uczelni. Studenci wysoko oceniają uzyskane efekty kształcenia w szczególności w zetknięciu z praktyką.

2. Ocena spełnienia kryterium 1.4: znacząco.

3. Uzasadnienie oceny

Efekty kształcenia zawierają zbyt mało komponentów z nauk społecznych, uwzględniając deklarowany przez władze Jednostki pożądany charakter studiów, a nadto w większym stopniu nacisk w kształceniu powinien być położony na praktyczny jego charakter, dostosowany do warunków wykonywania zawodu. Kierunkowe i modułowe efekty kształcenia są w szeroki i prawidłowy sposób udostępnione studentom, są sformułowane w sposób zrozumiały.

1.5 Program studiów dla ocenianego kierunku oraz organizacja i realizacja procesu kształcenia, umożliwiają studentom osiągnięcie wszystkich zakładanych efektów kształcenia oraz uzyskanie kwalifikacji o poziomie odpowiadającym poziomowi kształcenia określonego dla ocenianego kierunku o profilu praktycznym. *

1.5.1 W przypadku kierunków studiów, o których mowa w art. 9b, oraz kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela, o którym mowa w art. 9c ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie wymienionych artykułów ustawy. W przypadku kierunku lekarskiego i lekarsko-dentystycznego uwzględnia także ramowy program zajęć praktycznych określony przez Ministra Zdrowia.

1.5.2 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualnie stosowane w praktyce rozwiązania naukowe związane z zakresem ocenianego kierunku oraz potrzeby rynku pracy. *

1.5.3 Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy.

1.5.4 Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych i dostosowany jest do efektów kształcenia określonych dla ocenianego kierunku studiów, przy uwzględnieniu nakładu pracy studentów mierzonego liczbą punktów ECTS.

1.5.5 Punktacja ECTS jest zgodna z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach prawa, w szczególności uwzględnia przypisanie modułom zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym więcej niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS. *

- 1.5.6 Jednostka powinna zapewnić studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku, o ile odrębne przepisy nie stanowią inaczej. *
- 1.5.7 Dobór form zajęć dydaktycznych na ocenianym kierunku, ich organizacja, w tym liczebność grup na poszczególnych zajęciach, a także proporcje liczby godzin różnych form zajęć umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w szczególności umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym odbywają się w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z ocenianym kierunkiem, w sposób umożliwiający bezpośrednie wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Prowadzenie zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość spełnia warunki określone przepisami prawa, w tym w zakresie zdobywania umiejętności praktycznych, które powinny odbywać się w warunkach rzeczywistych. *
- 1.5.8 Jednostka określiła efekty kształcenia dla praktyk zawodowych i metody ich weryfikacji, zapewnia realizację tych praktyk w wymiarze określonym dla programu studiów o profilu praktycznym, a także ich właściwą organizację, w tym w szczególności dobór instytucji o zakresie działalności odpowiednim do efektów kształcenia zakładanych dla ocenianego kierunku, oraz liczbę miejsc odbywania praktyk dostosowaną do liczby studentów kierunku. *
- 1.5.9 Program studiów sprzyja umiędzynarodowieniu procesu kształcenia, np. poprzez realizację programu kształcenia w językach obcych, prowadzenie zajęć w językach obcych, ofertę kształcenia dla studentów zagranicznych, a także prowadzenie studiów wspólnie z zagranicznymi uczelniami lub instytucjami naukowymi.

Opis stanu faktycznego

1.5.1

W przypadku kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela program studiów dostosowany jest do warunków określonych w standardach zawartych w przepisach wydanych na podstawie ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

1.5.2

W ramach kształcenia na innych niż nauczycielska specjalizacjach dobór treści programowych na ocenianych kierunkach nie jest w pełni zgodny z profilem praktycznym kształcenia. W proponowanym programie kształcenia za mało jest kształcenia polegającego na symulowaniu rzeczywistych warunków związanych z wykonywaniem zawodu. Za mało jest także przedmiotów zawierających treści merytoryczne związane z przygotowaniem do pracy w środowisku biznesowym. Zwyczajowo kształcenie na filologii odbywa się w języku obcym, warto jednak - z uwagi na planowany rozwój kształcenia przez Jednostkę - rozważyć wprowadzenie podstaw zarządzania, finansów itp. realizowanych w języku polskim, a dodatkowo prowadzić lektoraty związane z tym specyficznym słownictwem. Wydaje się, że takie rozwiązanie w lepszym stopniu przygotuje kandydatów do pracy w środowisku gospodarczym. W aktualnie proponowanych przedmiotach związanych z naukami ekonomicznymi treści programowe uciekają od sedna merytorycznego i skupiają się na słownictwie. Warto zauważyć, że plany kształcenia językowe na potrzeby otoczenia społeczno-gospodarczego są z entuzjazmem przyjmowane przez jego przedstawicieli (czemu dano wyraz choćby podczas spotkania z pracodawcami). Jednak Jednostka nie dość, że nie konsultuje treści programowych związanych z kształceniem merytorycznym z przedstawicielami pracodawców, to ponadto nie prowadzą oni, niestety, także zajęć dydaktycznych, co mogłoby upraktyczyć zajęcia i programy kształcenia. Dodatkowo Uczelnia niekiedy nie reaguje na ważne sugestie instytucji z otoczenia gospodarczego, np. w opinii jednej z firm odnoszącej się do pomysłu kształcenia językowego na potrzeby biznesu postuluje się kształcenie z zakresu kadr, płac i finansów przedsiębiorstwa, a nie jest to w programie

zauważone, choć w marcu 2015 roku dokonywano przeglądu sylabusów, a opinia ta była już wówczas znana. Prace dyplomowe, z którymi mieli okazję zapoznać się eksperci PKA są efektem kształcenia jeszcze na profilu ogólnoakademickim. Pierwsi dyplomaci profilu praktycznego pojawią się w kolejnym roku akademickim. Przejrzane prace w zasadzie treściowo mieszczą się w poprzedniej ogólnoakademickiej koncepcji kształcenia, ich tematyka jest właściwa, lecz bardzo często tematy prac dyplomowych są sformułowane zbyt szeroko, brak jest w nim problemu, z który (analitycznie) mógłby się autor pracy zmierzyć.

1.5.3

W ramach ocenianego kierunku stosowane są różne metody kształcenia, zajęcia z praktycznej nauki języka niemieckiego, czyli akademickie kształcenie językowe oraz zajęcia z przygotowania filologiczne są w tym aspekcie rozwiązywane dobrze. Zauważa się przewagę zajęć ćwiczeniowych, które motywują studentów do używania języka obcego, tak więc aktywizują go i pozwalają na uzyskanie takich umiejętności językowych, które odpowiadają zakładanym efektom kształcenia. Dużo gorzej przedstawia się sytuacja tzw. zajęć praktycznych. Właściwie nie ma zajęć symulujących pracę w docelowym środowisku zawodowym. O specyfice tych zajęć będzie mowa w punkcie 1.5.5. Metody kształcenia stosowane w obrębie ścieżki nauczycielskiej są odpowiednie do zakładanych celów i pozwalają studentom na osiągnięcie pożądaných efektów kształcenia. Powyższe spostrzeżenia potwierdzają przeprowadzone hospitacje.

Zdaniem studentów formy prowadzenia zajęć przyjęte na ocenianym kierunku są dostatecznie zróżnicowane oraz dostosowane do specyfiki kierunku i profilu praktycznego. Zajęcia praktyczne odbywają się w instytucjach zewnętrznych takich jak Instytut Goethego, korporacje w okolicznych miastach wojewódzkich. Instytut organizuje też seminaria z praktycznej nauki języka w Krzyżowej. W jednostce stosuje się interaktywne sposoby przekazywania wiedzy oraz w opinii studentów bardzo praktyczne podejście do kształcenia, co warunkuje specyfika kierunku. Studenci pracują w grupach, co aktywizuje ich do pracy oraz w dużym stopniu zmuszeni są pracować nad materiałem poza zajęciami, przygotowując się do zajęć. Zdaniem studentów podczas zajęć i poza nimi zdobywają oni w odpowiednich proporcjach wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne. Program studiów oraz oferowane zajęcia na ocenianym kierunku w opinii studentów zawierają prawidłowy stosunek treści teoretycznych do praktycznych ze zdecydowaną przewagą dla tych drugich, co wzbudza aprobatę. Te opinie studentów świadczą o tym, że nie rozumieją oni, na czym polega kształcenie nie na profilu praktycznym.

1.5.4

Program kształcenia obejmuje sześć semestrów, zaplanowany jest w sposób logiczny i pozwalający na systematyczne pogłębianie wiedzy oraz uzyskanie poszczególnych efektów kształcenia. Mimo jednak deklaracji jego autorów ma on cały czas znamiona profilu ogólnoakademickiego. W sposób właściwy obliczany jest nakład pracy studentów w postaci punktów ECTS.

1.5.5

Przegląd sylabusów i wynikająca z nich punktacja ECTS dostarcza informacji, że na wizytowanych kierunkach kształcenia nie jest spełniony warunek 50% godzin zajęć praktycznych w rozumieniu kształcenia w takich warunkach, które odzwierciedlają rzeczywiste zadania realizowane w miejscu pracy. Uwaga ta nie dotyczy kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

Co prawda Jednostka wskazuje w raporcie samooceny, że spełnia ten warunek, jednak zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym niestety niezbyt często odbywają się w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z ocenianym kierunkiem, przez co nie umożliwiają zdobycia umiejętności zawodowych w sposób pozwalający na bezpośrednie wykonywanie czynności praktycznych przez studentów. Zaliczenie przez Uczelnię niektórych przedmiotów, czy choćby ich części do spełniających założenia praktycznego kształcenia, pozostaje tylko w sferze deklaracji, gdyż przedmioty te nie spełniają warunków zajęć praktycznych, przykładowo historia wybranego państwa, czy literatury, a także doświadczenia zdobyte podczas

hospitacji zajęć, np. tzw. opcji projektowych, pokazuje, że nie może ona zostać zakwalifikowana jako przedmiot praktyczny. ZO PKA nie podziela stanowiska Uczelni, że tzw. Praktyczna Nauka Języka, przedmiot w dużej części ogólnoakademicki i realizujący cele tradycyjnego kształcenia językowego, może zostać w całości zaliczony do zajęć o charakterze praktycznym. Nie należy również kwalifikować, jak czynią to osoby odpowiedzialne za prowadzenie kierunku, zajęć do zajęć o charakterze praktycznym, na podstawie „doświadczeń zawodowych” osoby prowadzącej zajęcia. W piśmie wskazującym na proporcje zajęć o charakterze praktycznym w i innych, mowa jest o kryterium „praktyczności” zajęć w postaci „udziału prowadzących, którzy posiadają doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią”. Warunek mówiący o tym, iż program kształcenia zawiera zajęcia o charakterze praktycznym w wymiarze min. 50% punktów ECTS zdecydowanie nie został spełniony.

W raporcie oceniającym z 2010 r. w punkcie dotyczącym punktacji ECTS wskazano, że system ten nie był użyty do wprowadzenia elastyczności ścieżek studiowania słuchaczy i miał tylko formalne znaczenie. Ten mankament został usunięty i w roku 2015 punktacja ECTS w tym kontekście używana jest poprawnie.

1.5.6

W ocenianym programie kształcenia znajdują się przedmioty do wyboru, są zaproponowane zarówno jakościowo jak i ilościowo poprawnie. Szczególnie ciekawe i korzystne jest wprowadzenie tzw. opcji projektowej. Uczelnia umożliwia studentowi swobodny wybór zajęć w wymiarze 30% programu kształcenia.

1.5.7

Organizacja procesu kształcenia, liczebność grup nie budzą zastrzeżeń. Organizacja procesu kształcenia, także zdaniem studentów, pozwala na prawidłowe osiągnięcie wszystkich efektów kształcenia, nie notuje się negatywnych uwag studentów dotyczących dostępu do informacji o ofercie przedmiotowej, harmonogramie, czy uwag dotyczących konstrukcji planów zajęć.

Należy jednak podnieść kwestię wskazaną powyżej, tj. zajęć o charakterze praktycznym, jest ich po pierwsze jak na profil praktyczny za mało, poza tym są odbywane w warunkach uczelnianych, nie w warunkach zbliżonych do środowiska pracy. Zajęcia poza Uczelnią to obowiązkowe praktyki i one nie kolidują z kursami prowadzonymi na Uczelni. Plany zajęć przewidują dwa wolne dni w tygodniu, co umożliwia studentom nieskrępowany udział w praktykach. W zakresie indywidualizacji procesu kształcenia i wspomagania studentów wybitnie uzdolnionych wypracowano narzędzia i instytucje regulaminu studiów ułatwiające ten proces. Studenci są informowani o możliwości korzystania ze ścieżek indywidualizacji kształcenia oraz wiedzą, gdzie znajdują się zasady je określające.

1.5.8

W przypadku praktyk zawodowych Jednostka określiła oczekiwane efekty kształcenia, zaproponowała także procedurę weryfikacji tych efektów. Nie można ocenić praktyk zawodowych dla kształcenia o profilu praktycznym, gdyż będą one prowadzone po raz pierwszy w bieżącym roku akademickim. W celu weryfikacji efektów kształcenia studenci będą wypełniali stosowną ankietę, jednak, niestety, zgodnie z pierwotnymi założeniami na tym proces weryfikacji efektów kształcenia byłby zakończony. Po przeprowadzonych rozmowach z koordynatorami praktyk procedura, zgodnie ze złożoną deklaracją, zostanie skorygowana i uzupełniona. O ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych efektów proszeni będą również opiekunowie praktyk. Pozwoli to z jednej strony skonfrontować opinie, a z drugiej może przyczynić się do wykorzystania w ten sposób pozyskanych wniosków do dalszej poprawy jakości kształcenia, szczególnie z naciskiem na jego upraktycznienie. Zmiana procedury jest możliwa jeszcze w bieżącym roku akademickim. Praktyki nauczycielskie w każdym aspekcie zaprojektowane są i przeprowadzane są prawidłowo. Nie ma zastrzeżeń do doboru placówek, w których te praktyki się odbywają. Z kolei liczna godzin przewidzianych dla pozostałych specjalizacjach wydaje się być zdecydowanie zbyt mała. Przewidywanych jest bowiem tylko 120 godzin praktyk zawodowych, a przy kształceniu praktycznym oczekuje się, że będzie to wymiar

odpowiadający trzem miesiącom. Uwzględniając nawet konieczność pracy własnej wynikającej z praktyki studenckiej to jednak wymiar godzin praktyk w siedzibie instytucji należy zwiększyć. Ustrój odbywania praktyk zawodowych regulują: Regulaminem studenckich praktyk zawodowych wydany uchwałą Senatu PWSZ nr 9/2015 z dnia 16 marca 2015 roku, uszczegóławiający go Instytutowy Regulamin Praktyk Studenckich wraz z Ramowym Programem Praktyk. Studenci mają dostęp do wskazanych dokumentów za pośrednictwem Internetu, ich treść i zawarte w nich zasady oceniają jako kompleksowe, zrozumiałe i niebudzące większych kontrowersji. Oceniana jednostka prowadzi kompletną dokumentację dotyczącą praktyk studenckich. Studenci uzyskują odpowiednie wsparcie w zakresie przygotowania i odbycia praktyk zawodowych. W ocenianej jednostce powołano Koordynatora ds. praktyk studenckich, który współuczestniczy wraz z Dyrektorem Instytutu w procesie odbywania i zaliczania przez studenta praktyki, jak również służy pomocą studentom. Instytut Neofilologii wspomaga studentów przedstawiając listę podmiotów, w których mogą odbyć praktyki, równocześnie studenci mogą zaliczyć praktyki w wybranym przez siebie miejscu spoza listy instytutowej, po spełnieniu odpowiednich wymogów. Jednostka dobiera miejsca praktyk kierując się zarówno możliwością realizacji zakładanych efektów kształcenia, jak i związkami z interesariuszami oferującymi te miejsca, tak aby gwarantowali oni względna stabilność oferty miejsc praktyk. Przewidywane miejsca odbywania praktyk odpowiadają swym profilem zawodowym przewidywanym kwalifikacjom zawodowym słuchaczy. Potwierdzone to zostało m.in. w trakcie spotkania z interesariuszami zewnętrznymi podkreślającymi związki efektów kształcenia uzyskiwanych w trakcie praktyk z efektami kształcenia zakładanymi dla kierunku. Zważywszy na małą liczbę studentów - przewidywana liczba miejsc praktyk dla ocenianego profilu jest wystarczająca – będzie to jednak można sprawdzić dopiero po ich wprowadzeniu w życie

W opinii studentów liczba podmiotów, w których mogą realizować praktyki, jest wystarczająca. Uczelnia umożliwia zaliczenie praktyki na podstawie pracy zawodowej. W ocenianej jednostce podjęto niezbędne działania i wdrożono narzędzia pomocne w weryfikacji poprawności przebiegu praktyki oraz faktycznego osiągnięcia przez studentów założonych przez program studiów celów i efektów kształcenia, w tym wprowadzając rozbudowany system sprawozdań oraz osobistą weryfikację jakości praktyki przez osoby reprezentujące Uczelnię. Jednostka nie przedstawiła dowodów na dokonywanie wskazanej weryfikacji, prócz sprawozdań studentów, co spowodowane jest zbyt krótkim czasem od wdrożenia nowego modelu odbywania praktyk i związanych z tym procedur. W chwili obecnej nie jest możliwe jednoznaczne stwierdzenie, czy system weryfikacji i ocenimy efektów kształcenia zakładanych dla praktyk jest skuteczny i umożliwia sprawdzenie efektów kształcenia. Praktyki są poprawnie umieszczone w programie studiów.

1.5.8

Oceniany program to filologia obca, której prowadzenie wymaga internacjonalizacji. Oceniana jednostka spełnia to kryterium w pełni. Zajęcia prowadzone są z wyjątkiem czterech przedmiotów w językach obcych, co pozwala na studiowanie studentów zagranicznych (np. obecnie studiuje studentki z Turcji). Uczelnia ma podpisane umowy dot. mobilności studentów i pracowników w ramach programu Erasmus+, korzysta z tych umów, w roku ak. wyjeżdża przeciętnie 2 studentów, w roku 2016 liczba ta wzrosła do 6 osób i przyjęto 2 osoby z Turcji.

Oceniany kierunek spełnia oczekiwania studentów w zakresie umiędzynarodowienia procesu kształcenia.

2. Ocena spełnienia kryterium 1.5 z uwzględnieniem kryteriów od 1.5.1. do 1.5.9 - częściowo.

3. Uzasadnienie oceny

1.5.1 w pełni

Program kształcenia dostosowany jest do wymagań rozporządzeniem MNIS z dnia 17 stycznia 2012 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu nauczyciela.

1.5.2 częściowo

1.5.1 Dobór treści programowych na ocenianym kierunku jest zgodny z zakładanymi efektami kształcenia oraz uwzględnia w szczególności aktualnie stosowane w praktyce rozwiązania naukowe związane z zakresem ocenianego kierunku oraz potrzeby rynku pracy. *

1.5.3 częściowo

1.5.1 Stosowane metody kształcenia uwzględniają samodzielne uczenie się studentów, aktywizujące formy pracy ze studentami oraz umożliwiają studentom osiągnięcie zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności umiejętności praktycznych oraz kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy.

1.5.4 częściowo

Czas trwania kształcenia umożliwia realizację treści programowych, ale program kształcenia dostosowany jest raczej nadal do efektów kształcenia na profil ogólnoakademickim. Brak wystarczającej liczby zajęć o charakterze praktycznym w znacznym stopniu uniemożliwia osiągnięcie efektów kształcenia na profilu praktycznym.

1.5.5 częściowo

1.5.6. w pełni

Jednostka zapewnia studentowi elastyczność w doborze modułów kształcenia w wymiarze nie mniejszym niż 30% liczby punktów ECTS wymaganej do osiągnięcia kwalifikacji odpowiadających poziomowi kształcenia na ocenianym kierunku.

1.5.7. częściowo

Organizację procesu kształcenia, liczebność w grupach można ocenić pozytywnie. Formy prowadzenia zajęć przyjęte w ramach kształcenia filologicznego na ocenianym kierunku są dostatecznie zróżnicowane. Studenci mają możliwość indywidualizacji procesu kształcenia m. in. poprzez specjalności, przedmioty do wyboru. Mimo właściwego kształcenia filologicznego w klasycznej postaci (które odpowiadałoby kształceniu na profilu ogólnoakademickim), zdecydowanie za mało jest zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem zawodowym, które odbywają się w warunkach właściwych dla zakresu działalności zawodowej związanej z ocenianym kierunkiem. Odpowiedzialni za prowadzenie kształcenia na kierunku filologia kierują się błędnymi przesłankami przy uznawaniu zajęć za te o charakterze praktycznym.

1.5.8 - znacząco

Praktyki na specjalizacji nauczycielskiej zostały zaprojektowane i są realizowane właściwie. Praktyki zawodowe na pozostałych specjalizacjach o profilu praktycznym będą się odbywać dopiero w bieżącym roku akademickim. Zaplanowana liczba godzin tych praktyk jest zbyt mała i nie pozwoli wypełnić wymaganego przepisami 3-miesięcznego okresu praktyk, co wymaga poprawy.

1.5.9 - w pełni

Oceniany kierunek i program studiów i związane z nim zajęcia w wystarczającym stopniu sprzyjają umiędzynarodowieniu procesu kształcenia.

Zalecenia

1. Osadzenie programu kształcenia w dwóch obszarach nauk humanistycznych raz nauk społecznych.
2. Zmiana programu kształcenia idąca w kierunku takiego zaprojektowania go, aby prowadził w sposób pełny do osiągnięcia efektów o charakterze praktycznym, w tym
  - Zdecydowane zwiększenie liczby godzin o charakterze praktycznym

- Zaangażowanie w proces kształcenia większej ilości praktyków
- Lepsze zaprojektowanie praktyk zawodowych, w tym zwiększenie ich wymiaru godzinowego wymaganego dla profilu praktycznego.

1.6. Polityka rekrutacyjna umożliwia właściwy dobór kandydatów.

1.6.1 Zasady i procedury rekrutacji zapewniają właściwy dobór kandydatów do podjęcia kształcenia na ocenianym kierunku studiów i poziomie kształcenia w jednostce oraz uwzględniają zasadę zapewnienia im równych szans w podjęciu kształcenia na ocenianym kierunku.

1.6.2 Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się na ocenianym kierunku umożliwiają identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów.

1. Opis stanu faktycznego

Rekrutacja na studia odbywa się na podstawie wyników egzaminu maturalnego. Wagi poszczególnych przedmiotów (dla filologii angielskiej są to język angielski oraz język polski lub drugi język obcy lub historia lub matematyka, dla filologii germańskiej język niemiecki oraz język polski lub drugi język obcy lub matematyka) określone są w uchwale rekrutacyjnej. Rekrutacja przeprowadzana jest w sposób niedyskryminujący żadnej grupy kandydatów. Uczelnia prowadzi kampanię promującą i informującą o studiach w szkołach ponadgimnazjalnych w Oświęcimiu i okolicach. Zdaniem studentów zasady dotyczące rekrutacji na studia były dostępne z odpowiednim wyprzedzeniem na uczelnianych i instytutowych kanałach informacji oraz były dla nich logiczne i zrozumiałe. Studenci nie zgłosili uwag negatywnych do procesu rekrutacji oceniając faktyczne wdrożenie procedur jako przyjazne dla kandydatów

Jednostka aktualnie nie realizuje procedury (identyfikacji i potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz oceny ich adekwatności do efektów kształcenia założonych dla ocenianego kierunku studiów. W Uczelni określono uchwałą Senatu procedury dotyczące zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, natomiast na wizytowanym kierunku studiów dotychczas nie korzystano z powyższej procedury i nie opracowano zasad weryfikacji tych efektów dla potrzeb filologii. Jak dotąd nie podjęto także rozmów z interesariuszami zewnętrznymi, a konsultacje takie wydają się być w kontekście kształcenia praktycznego niezbędne.

2. Ocena spełnienia kryterium 1.6 z uwzględnieniem kryteriów od 1.6.1. do 1.6.2: znacząco

3. Uzasadnienie oceny

Rekrutacja prowadzona jest poprawnie, jednak dotychczas nie przygotowano procedury związanej z identyfikacją i potwierdzaniem efektów kształcenia uzyskanych poza systemem studiów. Jednostce rekomenduje się jak najpilniejsze zajęcie się tą sprawą.

1.7. System sprawdzania i oceniania umożliwia monitorowanie postępów w uczeniu się oraz ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. *

1.7.1 Stosowane metody sprawdzania i oceniania efektów kształcenia są adekwatne do zakładanych efektów kształcenia, wspomagają studentów w procesie uczenia się i umożliwiają skuteczne sprawdzenie i ocenę stopnia osiągnięcia każdego z zakładanych efektów kształcenia, w tym w szczególności umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy, na każdym etapie procesu kształcenia, także na etapie przygotowywania pracy dyplomowej i przeprowadzania egzaminu dyplomowego, w toku praktyk zawodowych, oraz w odniesieniu do wszystkich zajęć, w tym zajęć z języków obcych.

1.7.2 System sprawdzania i oceniania efektów kształcenia jest przejrzysty, zapewnia rzetelność, wiarygodność i porównywalność wyników sprawdzania i oceniania, oraz umożliwia ocenę stopnia osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów kształcenia. W przypadku prowadzenia kształcenia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość stosowane są metody weryfikacji i oceny efektów kształcenia właściwe dla tej formy zajęć. *

1. Opis stanu faktycznego

Zgodnie z zapisem w Raporcie Samooceny „Główne metody sprawdzania efektów kształcenia obejmują egzaminy, testy zaliczeniowe, projekty, prezentacje, tłumaczenia, ocenę materiałów dydaktycznych i konspektów lekcji. Wymienione metody weryfikacji wiedzy studentów mają formę pisemną lub/ oraz ustną, w zależności od efektów kształcenia oraz sposobów prezentacji danego modułu”. Są one częściowo adekwatne do efektów kształcenia, z pewnością w zakresie umiejętności językowych oraz wiedzy w zakresie językoznawstwa oraz literaturoznawstwa. Potwierdza to przedłożona podczas wizytacji dokumentacja. Prace etapowe (egzaminacyjne oraz zaliczeniowe), które przedstawiono ZO PKA są w znaczącej części przygotowane i sprawdzane rzetelnie. Nie uwzględniają jednak weryfikacji efektów odnoszących się do umiejętności praktycznych. Brak jest właściwej merytorycznej weryfikacji efektów praktyki zawodowej, zaliczanie praktyk zawodowych odbywa się tylko w sposób formalny. Ważnym elementem systemu weryfikacji efektów kształcenia jest proces dyplomowania, który w zasadzie został zaprojektowany w sposób nie budzący zastrzeżeń. Jednak prace dyplomowe poddane oglądowi przez ekspertów PKA miały zbyt szeroko sformułowane (bardzo odtwórcze) tematy. Tematy nie zawierały problemu, który student mógłby samodzielnie rozwiązać. Należy zatem wdrożyć procedurę korygującą formułowanie i zatwierdzanie tematyki prac dyplomowych. Recenzje prac są w zasadzie właściwe, a przeprowadzanie egzaminów dyplomowych nie budzi zastrzeżeń.

Efekty kształcenia są często zapisane w skomplikowany sposób, co utrudnia, a niekiedy wręcz uniemożliwia ocenę stopnia ich realizacji. Efektów kształcenia odnoszących się do umiejętności praktycznych, przydatnych w środowisku pracy jest niewiele, a system ich weryfikacji nie jest przejrzysty. W opinii studentów egzaminy i inne formy weryfikacji osiągniętych przez nich efektów uczenia się dostosowane są do specyfiki studiów oraz pozwalają na rzetelną weryfikację założonych efektów kształcenia, zarówno na gruncie wiedzy, umiejętności jak i kompetencji społecznych. Zdaniem studentów pytania i zadania egzaminacyjne formułowane są w sposób pozwalający na weryfikację większości przekazanych treści kształcenia w szczególności związanych z aspektami praktycznymi nauki języka.

Na ocenianym kierunku o szczegółowych zasadach oraz wyborze formy weryfikacji efektów kształcenia decyduje każdy z prowadzących daną formę zajęć, informując o nich studentów na pierwszy zajęciach. W Instytucie nie stworzono jednolitego systemu oceny osiągniętych efektów kształcenia, którego ogólne zasady wynikają z przepisów regulaminu studiów i zwyczajów przyjętych w jednostce. Dokumenty wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia nie przewidują osobnej procedury monitorującej proces weryfikacji efektów kształcenia wyznaczając jedynie zadanie kontroli procedur oceniania studentów Pełnomocnikowi Rektora ds. jakości kształcenia. Studenci w rozmowie z zespołem oceniającym wyrazili opinię, iż system oceny osiągniętych przez nich efektów kształcenia w trakcie roku akademickiego jest dla nich przejrzysty i zrozumiały oraz że jest udostępniany dla nich z odpowiednim wyprzedzeniem. Studenci wiedzą, iż generalne zasady związane z systemem oceniania wynikają z regulaminu studiów, a szczegółowe zasady dotyczące oceny ich nakładu pracy ustala prowadzący zajęcia, o których to zasadach są informowani na pierwszych zajęciach. Studenci stwierdzili, również, iż podstawowe informacje dotyczące zasad zaliczania poszczególnych form zajęciowych znajdują się w kartach poszczególnych przedmiotów, z którymi mogą zapoznać się na stronie internetowej Instytutu.

ZO sformułował zastrzeżenia odnośnie przejrzanych etapowych, których zagadnienia i pytania polegały na sprawdzeniu zapamiętanej informacji. Pozostaje zatem otwarte pytanie, w jaki sposób

potwierdzone są takie efekty kształcenia jak np. umiejętność rozwiązywania problemów lub formułowania samodzielnej opinii nt omawianych na zajęciach dylematów. W przedstawionych do oceny pracach panował znaczny bałagan, niektóre z nich (patrz uwagi szczegółowe poniżej) nie pozwalały rozpoznać celu, jakim służyły. Zaleca się staranniejszy przegląd metod weryfikacji efektów kształcenia poszczególnych zajęć. Także większość prac dyplomowych, z którymi mieli okazję zapoznać się eksperci PKA, miała charakter odtwórczy, w większości składających się ze streszczeń literatury opatrzonej powierzchownym komentarzem autorskim. Tak, jak to było widoczne w pracach etapowych, rzadko podejmowane są problemy wymagające sformułowania własnej opinii, zajęcia stanowiska przez autora, co jest zalecane nawet w przypadku prac licencjackich.

2. Ocena spełnienia kryterium 1.7 z uwzględnieniem od 1.7.1. do 1.7.2 – częściowo.

3. Uzasadnienie oceny

Efekty kształcenia należy uprościć i dostosować do warunków kształcenia praktycznego. Jednostka stosuje właściwy system weryfikacji w zakresie kształcenia językowego odpowiadającego kształceniu językowemu. Stwierdza się jednak, iż zarówno w pracach etapowych jak i pracach dyplomowych bardzo często, weryfikacja polega na „odpytaniu” faktów i odtwórczości. Brak zadań stymulujących do pracy własnej, rozwiązywania problemów, zajmowania własnego stanowiska itd. Nie wypracowano żadnego systemu, który w sposób rzetelny i wiarygodny weryfikowałby efekty związane z profilem praktycznym. Brak jest sposobów weryfikacji wiedzy, umiejętności oraz kompetencji dotyczących przygotowania o charakterze zawodowym. Nie stosuje się, poza formalnym, właściwego systemu weryfikacji efektów przewidzianych dla praktyk zawodowych

Zalecenie

Należy uporządkować system weryfikacji osiągnięcia efektów kształcenia, włączyć do niego weryfikację umiejętności i kompetencji o charakterze praktycznym.

2. Liczba i jakość kadry naukowo-dydaktycznej zapewniają realizację programu kształcenia na ocenianym kierunku oraz osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia. Ocena spełnienia kryterium 2: znacząco

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 2

Analizy stanu zatrudnienia wykazały jego zgodność z wymaganiami stosownych aktów prawnych w niepełnym zakresie. Uczelnia spełnia wymagania ilościowe dotyczące minimum kadrowego. W przeważającej liczbie przypadków również kompetencje nauczycieli i ich dorobek, odpowiadają zakresowi i rodzajowi efektów kształcenia przypisanych zajęciom. Zastrzeżenia budzą kompetencje nauczycieli prowadzących zajęcia z przedmiotów z obszaru nauk ekonomicznych: tu doświadczenia zawodowe nauczycieli akademickich prowadzących te zajęcia nie odpowiadają efektom kształcenia, które powinny być realizowane w trakcie. Nauczyciele ci posiadają kompetencje związane kształceniem filologicznym, a nie z menadżerskim. Także przypadku przedmiotów lingwistycznych, zdarza się, że zajęcia językoznawcze prowadzone są przez osoby z przygotowaniem literaturoznawczym. Uczelnia prowadzi politykę kadrową pozwalającą na doskonalenie kadry.

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 2.

Pełne dostosowanie kompetencji nauczycieli do zakresu programu i prowadzonych zajęć oraz profilu praktycznego kierunku.

2.1 Nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe posiadają dorobek naukowy, który zapewnia realizację programu studiów w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie jednej z dyscyplin naukowych, do których odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku, lub doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla tego

kierunku. Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu praktycznym, a ich liczba jest właściwa w stosunku do liczby studentów ocenianego kierunku. *

Struktura kwalifikacji nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe odpowiada wymogom prawa określonym dla kierunków studiów o profilu praktycznym. Analiza spełnienia wymagań dotyczących minimum kadrowego objęła posiadane tytuły i stopnie naukowe posiadane przez nauczycieli akademickich proponowanych do minimum kadrowego, ich specjalizację naukową oraz dorobek naukowy, a także obciążenia dydaktyczne w bieżącym roku akademickim oraz złożone oświadczenia o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego.

Minimum kadrowe spełnia warunki określone w rozporządzeniu stanowiącym poz. 4 Załącznika nr 1 raportu. Do minimum kadrowego kierunku „*filologia*” prowadzonego na poziomie studiów I stopnia zalicza się 11 osób (w tym 2 samodzielnych nauczycieli akademickich) posiadających zapewniający realizację programu studiów dorobek naukowy w obszarze wiedzy, odpowiadającym obszarowi kształcenia, wskazanemu dla tego kierunku studiów, w zakresie dyscypliny naukowej, do której odnoszą się efekty kształcenia określone dla tego kierunku lub doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, związane z umiejętnościami wskazanymi w opisie efektów kształcenia dla tego kierunku. Nauczyciele akademicy posiadają dorobek naukowy w obszarze wiedzy odpowiadającym obszarowi kształcenia, do którego przyporządkowano kierunek studiów. Ponadto 2 osoby w grupie pracowników samodzielnych oraz 4 w grupie osób ze stopniem naukowym doktora specjalizuje się w zakresie języka obcego, który jest przedmiotem studiów. A zatem spełnione zostały wymagania określone w **§ 12 ust 1, 2 i 3 oraz w § 14 ust 2** w/w rozporządzenia.

Osoby zaliczone do minimum kadrowego zostały zatrudnione w Uczelni *nie później niż od początku semestru studiów* oraz w *pełnym wymiarze czasu pracy*, w związku z powyższym spełnione są także wymagania określone w **§ 13 ust. 1** w/w rozporządzenia oraz w **art. 9a ust. 1** ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

Analiza obciążeń dydaktycznych nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe wykazała, iż wszyscy spełniają warunki określone w **§ 13 ust. 2** w/w rozporządzenia.

W wyniku weryfikacji akt osobowych osób stanowiących minimum kadrowe stwierdza się, iż teczki (z pewnymi wyjątkami - szczegóły w załączniku nr 5 raportu) zawierają dokumentację poświadczającą uzyskanie stopni i tytułów naukowych. Dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy (umowy o pracę) zawierają informacje o Uczelni, jako podstawowym lub dodatkowym miejscu pracy zgodnie z art. 119 ust. 1 ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym.

W związku z analizą dokumentacji, a w szczególności oświadczeń o wyrażeniu zgody na wliczenie do minimum kadrowego stwierdzono, iż osoby zgłoszone do minimum kadrowego spełniają także warunki określone w art. 112a ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym.

2. Ocena spełnienia kryterium 2.1. – w pełni

3. Uzasadnienie oceny: analizy stanu zatrudnienia wykazały jego zgodność z wymaganiami aktów prawnych dotyczących minimum kadrowego.

W ocenie z 2010 r. sformułowano pozytywną ocenę dotyczącą dorobku naukowego i kompetencji dydaktycznych kadru i nie sformułowano w stosunku do nich żadnych zaleceń. Minimum kadrowe uznano za wystarczające.

2.2 Dorobek naukowy, doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią oraz kompetencje dydaktyczne nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku są adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. Zajęcia związane z praktycznym przygotowaniem zawodowym, w tym zajęcia warsztatowe, są prowadzone na ocenianym kierunku przez osoby, z których większość posiada doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią, odpowiadające zakresowi prowadzonych zajęć. W przypadku, gdy zajęcia realizowane są z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, kadra dydaktyczna jest przygotowana do

prowadzenia zajęć w tej formie. *

1. Opis stanu faktycznego

W większości nauczyciele akademicy prowadzą zajęcia zgodnie z ich dorobkiem naukowym i kompetencjami. Niektórzy nauczyciele prowadzą jednak zajęcia, które nie odpowiadają ich formalnym kompetencjom, np. zajęcia językoznawcze prowadzone są przez osoby z przygotowaniem literaturoznawczym, osoba o doświadczeniu zawodowym nie prowadzi zajęć praktycznych, odpowiadających jej doświadczeniu lub – wprost przeciwnie – nauczyciel prowadzący zajęcia praktyczne nie posiada doświadczenia zawodowego (lub dokumentacji poświadczającej jego posiadanie). Te rozbieżności zostały wskazane w załączniku nr 5 przy opisie dorobku i kompetencji każdego nauczyciela. Wymagają one poprawy lub dodatkowych wyjaśnień udzielonych przez Jednostkę.

Doświadczenia zawodowe zdobyte poza uczelnią nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia odpowiadające zakresowi prowadzonych zajęć na ocenianych kierunkach są, w zakresie specjalizacji nauczycielskiej, adekwatne do realizowanego programu i zakładanych efektów kształcenia. W przypadku pozostałych specjalizacji, szczególnie lingwistyki stosowanej, zajęcia dotyczące ekonomii, rachunkowości czy finansów prowadzone są przez osoby o nieadekwatnym, w stosunku do oczekiwanych efektów kształcenia, doświadczeniu zawodowym (patrz załącznik nr 5). Przedmioty te powinny być prowadzone przez osoby z przygotowaniem i doświadczeniem merytorycznym, a nie lingwistycznym.

Przeprowadzone hospitacje zajęć pozwalają pozytywnie ocenić kompetencje dydaktyczne nauczycieli. Ogółem Zespół wizytował 7 zajęć dydaktycznych. Hospitacje wykazały zgodność treści zajęć z sylabusem i właściwe przygotowanie nauczycieli do zajęć. Mankamentem często odnotowywanym jest mała aktywność studentów i zbyt skąpe wykorzystywanie infrastruktury dydaktycznej. Szczegółowe uwagi zawarte są w załączniku nr 6.

W roku 2010 Zespół Oceniający sformułował również generalnie pozytywną opinię z hospitowanych zajęć nie formułując żadnych zaleceń dotyczących kompetencji dydaktycznych nauczycieli. .

2. Ocena spełnienia kryterium 2.2 - Znacząco.

3. Uzasadnienie oceny

W przypadku przedmiotów dotyczących nauk ekonomicznych, doświadczenia zawodowe nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia nie odpowiadają zakresowi prowadzonych zajęć. W przypadku przedmiotów lingwistycznych, zdarza się, że zajęcia językoznawcze prowadzone są przez osoby z przygotowaniem literaturoznawczym.

2.3 Prowadzona polityka kadrowa umożliwia właściwy dobór kadry, motywuje nauczycieli akademickich do podnoszenia kwalifikacji naukowych, zawodowych i rozwijania kompetencji dydaktycznych oraz sprzyja umiędzynarodowieniu kadry naukowo-dydaktycznej.

Między 2013/2014 a 2014/2015 wystąpiły duże zmiany kadrowe, można było zaobserwować dużą fluktuację ok. 50% stanu osobowego. W ciągu ostatnich dwóch lat sytuacja wydaje się być stabilna. Większość pracowników zatrudnionych jest na dodatkowym miejscu pracy, pierwszym miejscem pracy są uczelnie publiczne Krakowa, jednak w ostatnich latach daje się zauważyć pozyskiwanie kadry miejscowej, własnej. Spośród 11 osób zaliczonych do minimum kadrowego 5 deklaruje PWSZ jako podstawowe miejsce pracy, co zapewne zaowocuje większą stabilnością kadry. Dwie osoby uzyskały stopień doktora, jedna z nich studiuje na studiach doktoranckich. Uczelnia deklaruje pomoc organizacyjną i finansową dla osób uzyskujących wyższe kwalifikacje naukowe, pracownicy na zebraniu to potwierdzili. Niskie jest umiędzynarodowienie kadry naukowo-dydaktycznej. Jest zatrudnionych co prawda dwóch rodzimych użytkowników języka obcego, jednak kadra w bardzo niewielkim stopniu uczestniczy w wymianach międzynarodowych.

Warto odnotować, że ocena z roku 2010 także uznała politykę kadrową za właściwą, choć była ona dostosowana wówczas do innego profilu kształcenia.

2. Ocena spełnienia kryterium 2.3 – w pełni.

3. Uzasadnienie oceny

Uczelnia prowadzi politykę kadrową pozwalającą na wypełnienia wymagań kryterium: zmierza ona do posiadania stabilnej własnej kadry nauczającej o właściwych kompetencjach. Przyrost kompetencji akademickich jest zauważalny, zaś uczelnia wspiera osoby zdobywające stopnie naukowe

3. Współpraca z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym w procesie kształcenia.

Ocena spełnienia kryterium 3: znacząco.

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 3

Jednostka nawiązuje współpracę z interesariuszami zewnętrznymi, jednak jak dotąd nie są widoczne znaczące efekty tej współpracy na potrzeby kształtowania i weryfikowania efektów kształcenia. Deklaracje współpracy są zgłaszane, ale zbyt mało konkretnych umów poświadcza prowadzoną współpracę.

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 3

Włączenie interesariuszy zewnętrznych w proces kształtowania i weryfikacji efektów kształcenia. Możliwe formalizowanie podejmowanej współpracy.

3.1 Jednostka współpracuje z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym, w tym z pracodawcami i organizacjami pracodawców, w szczególności w celu zapewnienia udziału przedstawicieli tego otoczenia w określaniu efektów kształcenia, weryfikacji i ocenie stopnia ich realizacji, organizacji praktyk zawodowych, a także w celu pozyskiwania kadry dydaktycznej posiadającej znaczne doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią. *

1. Opis stanu faktycznego

Jednostka podejmuje współpracę z podmiotami otoczenia społeczno-gospodarczego i kulturalnego. Przykładowo podpisała w czerwcu 2014 roku umowę z firmą Shell Polska sp. z o.o., z której wynika, że partner zadeklarował opiniowanie programów i planów studiów, jednak jak dotąd nie ma dowodów na tę aktywność, bowiem dotychczasowa korespondencja, przedstawiona podczas wizytacji, wskazuje raczej na załączek działań i zawiera poparcie dla planowanych kierunków kształcenia na potrzeby praktyki. W podobnym tonie – intencji kształcenia dla potrzeb otoczenia gospodarczego – są także opinie innych firm, z którymi władze Jednostki podzieliły się planami rozwojowymi kierunku (opinie z firm: Austrohem, BP Europa SA Oddział Polska, Albau sp. z o.o., B&L Translations i Capgemini Polska sp. z o.o.). Można zatem stwierdzić, że pierwsze sygnały o współpracy z interesariuszami zewnętrznymi w celu zapewnienia ich udziału w określaniu efektów kształcenia zostały podjęte. Z uwagi na plany rozwoju kierunku naturalnym partnerem wydają się Izby Przemysłowo-Handlowe, jednak jak dotąd nie nawiązano z nimi współpracy.

Nie są natomiast widoczne efekty współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego w zakresie weryfikacji i oceny stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia, nie powstają prace dyplomowe na potrzeby praktyki, nie są realizowane projekty z uwzględnieniem potrzeb interesariuszy zewnętrznych, choć trzeba pamiętać, że to dopiero trzeci rok kształcenia praktycznego na wizytowanym kierunku, a zatem nie ma jeszcze absolwentów. Niewielki jest też odsetek dydaktyków, którzy mają doświadczenie zawodowe w obszarze biznesowym. Jeśli wziąć pod uwagę kształcenie nauczycieli – udział praktyków w dydaktyce jest znaczący. Jednostka nawiązała kontakty z wieloma partnerami w sprawie organizacji praktyk studenckich, choć brakuje ramowych umów w tym obszarze współpracy.

2. Ocena spełnienia kryterium 3.1. - znacząco.

3. Uzasadnienie oceny

W oparciu o przedstawioną dokumentację, a także uwzględniając informacje pozyskane w czasie spotkania z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego widać, że Jednostka nawiązuje

współpracę z interesariuszami zewnętrznymi, jednak jak dotąd nie są widoczne znaczące efekty tej współpracy na potrzeby kształtowania i weryfikowania efektów kształcenia. W opinii ZO opisy związków uczelni z otoczeniem jest przede wszystkim deklaratywne, ramowe, a jednostka powinna przejść do konkretnej współpracy.

3.2 W przypadku prowadzenia studiów we współpracy lub z udziałem podmiotów zewnętrznych reprezentujących otoczenie społeczne, gospodarcze lub kulturalne, sposób prowadzenia i organizację tych studiów określa porozumienie albo pisemna umowa zawarta pomiędzy uczelnią a danym podmiotem. *

Opis stanu faktycznego

Uczelnia jest postrzegana jako bardzo istotny element miasta i województwa zostało potwierdzone na zebraniu pracodawców, na które przybyli znaczący przedstawiciele najważniejszych instytucji samorządowych i państwowych, a także kulturalnych w regionie. Orientowali się oni jednak dość ogólnikowo w specyfice studiów filologicznych, z małymi wyjątkami instytucji, które współpracują przede wszystkim z kierunkiem filologia (jak Muzeum Oświęcim czy firma Capgemini, kuratorium czy szkoły językowe). Wszyscy zebrani podkreślali ważną rolę uczelni w regionie a także bardzo dobre przygotowanie studentów do często specyficznych warunków pracy, jak Muzeum Oświęcim.. Uczelnia ma współpracować z wieloma instytucjami w regionie, jednak jest niewiele podpisanych umów ramowych, np. z firmą Shell, dość ogólna. Uczelnia podkreśla także związki z firmami BP i Capgemini, przedstawicielka tej ostatniej potwierdziła te związki. Kadra dydaktyczna pozyskiwana jest jednak przede wszystkim ze szkół wyższych. Uczelnia nie prowadzi zatem studiów we współpracy z podmiotami zewnętrznymi – nie ma w tym względzie zawartych i podpisanych porozumień lub umów.

2. Ocena spełnienia kryterium 3.2 – częściowo.

3. Uzasadnienie oceny:

Jednostka nie przedstawiła konkretnych umów zawartych przez uczelnię z instytucjami otoczenia społecznego dla wspólnego prowadzenia działalności dydaktycznej - przy dobrej, potwierdzonej w trakcie spotkań, nieformalnej współpracy z nimi.

4. Jednostka dysponuje infrastrukturą dydaktyczną umożliwiającą realizację programu kształcenia o profilu praktycznym i osiągnięcie przez studentów zakładanych efektów kształcenia.

Ocena spełnienia kryterium 4: znacząco

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 4

Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, jednakże tylko częściowo uwzględniając praktyczne przygotowanie do zawodu. Jednostka zapewnia sale do zajęć na poziomie podstawowym, ale brak jest wyspecjalizowanych laboratoriów, co nie pozwala uznać, że baza dostosowana jest do potrzeb kształcenia związanego z praktycznym przygotowaniem do zawodu. Biblioteka ma zbyt mało funduszy na zakupy nowej literatury. Brak w niej jednej trzeciej zalecanych pozycji bibliograficznych – publikacji zalecanych jako literatura obowiązkowa. Brak także specjalistycznych czasopism. Braki te, w pewnej mierze, biblioteka nadrabia obszerną ofertą baz danych. Udogodnienia lokalowe i przyjęte rozwiązania związane z funkcjonowaniem biblioteki studenci oceniają pozytywnie. Studenci pozytywnie oceniają narzędzie dodatkowe wspierające proces kształcenia jakim jest platforma e-learningowa „excellia”.

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 4

- Rozważenie możliwości inwestycji w wyspecjalizowane laboratoria konieczne do realizacji zadań na profilu praktycznym.
- Przegląd i aktualizacja zalecanej literatury
- Zwiększenie wydatków na potrzeby biblioteki, w tym na zakup czasopism.

4.1 Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych, w tym laboratoriów ogólnych

i specjalistycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku, w tym do liczby studentów. Jednostka zapewnia bazę dydaktyczną do prowadzenia zajęć związanych z praktycznym przygotowaniem do zawodu, umożliwiającą uzyskanie umiejętności zgodnych z aktualnym stanem praktyki związanej z ocenianym kierunkiem studiów oraz dostęp studentów do laboratoriów w celu wykonywania prac wynikających z programu studiów. *

1. Opis stanu faktycznego

Opis bazy dydaktycznej i wyposażenia zawarty w raporcie samooceny jest zgodny ze stanem faktycznym. Jednostka dysponuje dwoma dużymi budynkami, w tym jeden gruntownie zmodernizowanym. Instytut Neofilologii może korzystać z sal w obu budynkach, łącznie dla 1093 osób, czyli spełnia nadmiarowo potrzeby. Zwraca uwagę duże rozproszenie sal, jakimi dysponuje, a co za tym idzie, duże odległości między nimi. Dojście do niektórych sal jest źle oznakowane, początkujący studenci mają duże trudności z dotarciem do nich. Sale są w większości wyposażone w sprzęt multimedialny, komputery, nagłośnienie. Zaprojektowane są w sposób tradycyjny, nie można zmieniać układu mebli, co nie pozwala na prowadzenie zajęć w formie interaktywnej. Uczelnia nie zapewnia zajęć w wyspecjalizowanych laboratoriach do nauki zawodu, czyli tłumaczeń. Niektóre sale wykładowe mają kabiny dla tłumaczy, ale nie są one używane do zajęć.

Liczba studentów kierunku zestawiona z liczbą i powierzchnią sal, w których odbywają się zajęcia jest w opinii studentów bardzo dobra. Liczba stanowisk w poszczególnych salach dostosowana jest do powierzchni tych pomieszczeń i liczby studentów studiujących w ocenianej jednostce. Studenci twierdzą, iż sytuacje przeludnienia sal nie mają co do zasady miejsca, a kształcenie odbywa się w dogodnych warunkach w małych grupach. Wyposażenie pomieszczeń dydaktycznych i laboratoryjnych ocenianej jednostki jest według studentów na wystarczającym poziomie i stale się poprawia. Studenci pozytywnie oceniają stan techniczny budynków nie zgłaszając w tym zakresie żadnych uwag. W ocenianej jednostce studenci mogą korzystać z bezprzewodowego Internetu. Studenci mają możliwość korzystania z dostępnego sprzętu i zasobów lokalowych, również po godzinach zajęć. Zespół Oceniający podziela tę opinię.

W raporcie z wizytacji z roku 2010 wskazane jest oczekiwanie Jednostki na poprawę sytuacji lokalowej, niewystarczającej do sprawnego prowadzenia zajęć. Ten mankament został usunięty, i jeśli idzie o powierzchnię pomieszczeń dydaktycznych, to stan w roku 2015 uznano za zadowalający.

2. Ocena spełnienia kryterium 4.1. - znacząco.

3. Uzasadnienie oceny

Liczba, powierzchnia i wyposażenie sal dydaktycznych są dostosowane do potrzeb kształcenia na ocenianym kierunku. Jednakże baza nie wystarcza do zapewnienia praktycznego przygotowania do zawodu. Jednostka zapewnia sale do zajęć na poziomie podstawowym, brak wyspecjalizowanych laboratoriów. Pozytywne opinie studentów w tym względzie.

4.2 Jednostka zapewnia studentom ocenianego kierunku możliwość korzystania z zasobów bibliotecznych i informacyjnych, w tym w szczególności dostęp do lektury obowiązkowej i zalecanej w sylabusach, oraz do Wirtualnej Biblioteki Nauki. *

Jednostka dysponuje biblioteką uczelnianą, w której jest wypożyczalnia (łącznie z wypożyczalnią międzybiblioteczną) oraz czytelnia i czytelnia multimedialna ze stanowiskami komputerowymi, z dostępem do Internetu. Łącznie zbiory liczą ponad 30 000 woluminów, ale nie wiadomo jak liczebne są dla filologii. Częściowo obejmują zbiory dawnego kolegium języków obcych w Suchoj Beskidzkiej. Część księgozbioru jest dostępna swobodnie w obu czytelniach, większa część znajduje się w magazynie. Biblioteka zapewnia dostęp do Wirtualnej Biblioteki Nauki, a także innych baz danych, jak Ibuk, eiFL-EBSCO - Literary Reference Center, Elsevier. Wśród księgozbioru podręcznego w przypadku filologii dominują książki do praktycznej nauki języków obcych. W bibliotece jest także reprezentatywny zbiór podstawowych książek dla kierunku filologia. Spośród 15 przypadkowo wybranych lektur obowiązkowych i zalecanych z opisów zajęć z filologii angielskiej i germańskiej w zbiorach biblioteki nie było 5 publikacji. W czytelni brakowało jakiegokolwiek czasopisma

filologicznego, nawet czasopisma „Języki Obce w Szkole”, znajdują się w niej ogólne czasopisma społeczno-polityczne w języku angielskim i niemieckim. Według słów bibliotekarek na zakupy przeznaczają się ok. 30 000 zł rocznie dla całej uczelni, pracownicy nie mają problemu z zamówieniami nowych publikacji. Czasopism brak, ponieważ nie są nimi zainteresowani pracownicy i studenci. Studenci chętnie korzystają z księgozbioru, który uważają za bardzo dobry, nie brakuje w nim literatury podstawowej. Biblioteki dostępne są dla studentów w odpowiednich godzinach zarówno w tygodniu, jak i w weekendy. Czytelnia dostosowana jest w stopniu podstawowym do potrzeb osób niepełnosprawnych. Studenci zgłosili uwagę o zbyt małym limicie wypożyczanych książek.

2. Ocena spełnienia kryterium: **znacząco**.

3. Uzasadnienie oceny

W zbiorach biblioteki brak części zalecanych w sylabusach pozycji bibliograficznych, może dlatego, że w opisach zajęć jest dużo literatury starej, z lat siedemdziesiątych i osiemdziesiątych wieku XX, być może należy je zaktualizować. Brak specjalistycznych czasopism. Braki w pewnej mierze nadrabia dość obszerną ofertą baz danych. Udogodnienia lokalowe i przyjęte rozwiązania związane z funkcjonowaniem biblioteki studenci oceniają pozytywnie.

4.3 W przypadku, gdy prowadzone jest kształcenie na odległość, jednostka umożliwia studentom i nauczycielom akademickim dostęp do platformy edukacyjnej o funkcjonalnościach zapewniających co najmniej udostępnianie materiałów edukacyjnych (tekstowych i multimedialnych), personalizowanie dostępu studentów do zasobów i narzędzi platformy, komunikowanie się nauczyciela ze studentami oraz pomiędzy studentami, tworzenie warunków i narzędzi do pracy zespołowej, monitorowanie i ocenianie pracy studentów, tworzenie arkuszy egzaminacyjnych i testów

1. *Opis stanu faktycznego*

Na ocenianym kierunku używa się platformy e-learningowej „excellia” wykorzystywanej do wspierania procesu kształcenia i uatrakcyjniania metod przekazywania wiedzy. W opinii studentów funkcje platformy są odpowiednio skonfigurowane, a sama platforma jest przydatnym choć rzadko używanym narzędziem. Jej działanie pozwala studentom na dostęp do materiałów edukacyjnych i kontakt z nauczycielami. Platforma nie jest wykorzystywana do prowadzenia pełnych kursów on-line.

2. *Ocena spełnienia kryterium 4.3 - **W pełni***

3. *Uzasadnienie oceny*

Studenci pozytywnie oceniają narzędzie dodatkowe wspierające proces kształcenia jakim jest platforma e-learningowa „excellia”.

5. Jednostka zapewnia studentom wsparcie w procesie uczenia się i wchodzenia na rynek pracy. Ocena spełnienia kryterium 5: w pełni

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 5

Jednostka zapewnia kompleksowe wsparcie i opiekę dydaktyczną i materialną studentom nastawioną na osiągnięcie efektów kształcenia i rozwój pozanaukowy studentów. Zastrzeżenia budzi brak systemowych zasad rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych oraz niezgodność niektórych przepisów Regulaminu pomocy materialnej z Ustawą. Jednostka uczestniczy w programie wymiany ERASMUS+, który cieszy się dużą popularnością wśród studentów. Studenci pozytywnie oceniają funkcjonowanie programu. Jednostka, poza ofertą praktyk zawodowych, jest mało aktywna w zakresie wspierania studentów przy wchodzeniu na rynek pracy, nieznaczna jest tu rola Biura Karier. Brakuje polityki informacyjnej na temat podejmowanych przez Uczelnię i jej jednostki działań w zakresie wspierania absolwentów jednostki. Jednostka wspiera działania samorządu studenckiego. Zapewnione jest kompleksowe wsparcie dydaktyczne i materialne osobom z niepełnosprawnościami. Studenci pozytywnie oceniają pracę pionów administracji odpowiedzialnych za ich obsługę, są

obsługiwani sprawnie i kompetentnie.

Zalecenia w odniesieniu do kryterium 5

- Wyeliminowanie przepisów Regulaminu pomocy materialnej niezgodnych z ustawą
- Stworzenie systemowych zasad rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych które zabezpieczą strony postępowań.
- Poprawa polityki informacyjnej o działaniach jednostki związanych ze współpracą z podmiotami zewnętrznymi oraz działaniami zmierzającymi do zwiększania szans studentów i absolwentów na rynku pracy, zintensyfikowanie prac Biura Karier.
- Większe włączenie przedstawicieli studentów w zarządzanie instytutem w szczególności w aspekty związane z działaniami dotyczącymi jakości kształcenia i pomocy materialnej

5.1 Pomoc dydaktyczna i materialna sprzyja rozwojowi zawodowemu i społecznemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i skutecznym osiąganiu zakładanych efektów kształcenia oraz zdobywaniu umiejętności praktycznych, także poza zorganizowanymi zajęciami dydaktycznymi. W przypadku prowadzenia kształcenia na odległość jednostka zapewnia wsparcie organizacyjne, techniczne i metodyczne w zakresie uczestniczenia w e-zajęciach. *

Opis stanu faktycznego

W zakresie opieki dydaktycznej Jednostka gwarantuje system oceniania oparty o zwyczaj i przepisy regulaminu studiów podlegający kontroli właściwych jednostek dbających o jakość. System oceniania jest znany studentom i przedstawiany na pierwszych zajęciach każdego z kursów przez jego prowadzącego. Studenci mają prawo wglądu do prac egzaminacyjnych, w szczególności osoby, które uzyskały ocenę niedostateczną, jak również mają możliwość poprawiania niezadowolających wyników w nauce oraz przystąpienia do egzaminu komisyjnego. W opinii studentów egzaminy dostosowane są do specyfiki studiów oraz pozwalają na rzetelną weryfikację założonych efektów kształcenia. Pomocne dla studentów są również sylabusy przedmiotów publikowane w systemie na stronie internetowej Instytutu. Plany zajęć zapewniają warunki do efektywnego kształcenia i nauki. Studenci w rozmowie z zespołem oceniającym pozytywnie oceniają swoje plany zajęć uznając je za racjonalne. Studenci ocenianego kierunku mają możliwość korzystania z osobistych konsultacji z pracownikami naukowo-dydaktycznymi. Dyżury odbywają się zgodnie z planem, a ich miejsca i czas są dostosowane do potrzeb studentów. Władze Instytutu jak i władze Uczelni w szczególności osoby odpowiedzialne za sprawy studenckie umożliwiają studentom kontakt ze sobą poprzez odbywanie cotygodniowych dyżurów dostosowanych do planów i potrzeb studentów. Studenci mają możliwość korzystania z bazy dydaktycznej ocenianej jednostki poza godzinami zajęć. Instytut zapewnia studentom pulę przedmiotów do wyboru w odpowiednim wymiarze. Jednostka zapewnia również daleko idące możliwości indywidualizacji procesu kształcenia poprzez instytucje regulaminu studiów.

W zakresie wsparcia materialnego uczelnia posiada kompletny system pomocy materialnej dla studentów. Przyznawanie świadczeń pomocy materialnej i współpraca w tym zakresie z przedstawicielami studentów odbywa się co do zasady zgodnie z obowiązującymi przepisami Ustawy. Uczelnia spełnia wymagania zawarte w art. 174 ust. 2 i art. 179 ust. 2. Zachowane są właściwe proporcje w podziale środków, których wymaga art. 174 ust. 4 Ustawy. System pomocy materialnej oferowany studentom działa bez większych zastrzeżeń jest racjonalny i przejrzysty oraz nie notuje się większych opóźnień w wypłacie świadczeń dla studentów wizytowanego Instytutu. Aktyw prawne i dokumenty regulujące funkcjonowanie systemu są przejrzyste. Na ocenianym Wydziale stosuje się odpowiednio przepisy Kodeksu Postępowania Administracyjnego w odniesieniu do wydawania decyzji administracyjnych związanych z przyznawaniem świadczeń pomocy materialnej. Regulamin ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów zawiera przepisy niezgodne z ustawą lub powodujące wątpliwości natury prawnej, niemniej został wprowadzony z poszanowaniem zasady zawartej w art. 186 ust. 1 Ustawy. Niezgodny z art. 175 ust. 3 i art. 176 ust. 2 jest par. 33 pkt. 4 Regulaminu pomocy materialnej w zakresie w jakim nie przyznaje on studentowi prawa do odwołania się od decyzji pierwszej instancji tj. w tym przypadku komisji

stypendialnej, a umożliwiła jedynie złożenie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy. Niezgodności dotyczą jedynie świadczeń innych, jak stypendium rektora dla najlepszych studentów. Wątpliwości zespołu oceniającego budzi par. 34 Regulaminu pomocy materialnej określający tryb powoływania komisji stypendialnych przez Rektora. Normy zawarte w Regulaminie pomocy materialnej nie przewidują realizacji uprawnień właściwych organów samorządu studenckiego do decydowania w jaki sposób i przez jakie podmioty rozpatrywane mają być wnioski studentów o stypendia, niejako z góry zakładając, iż będą to robić komisje stypendialne. Zauważyć należy iż zgodnie art. 175 ust. 4 Ustawy powołanie takich komisji jest obowiązkiem właściwych organów Uczelni tylko i wyłącznie na wniosek właściwego organu samorządu studenckiego, co jak stwierdzono nie jest przewidziane w kwestionowanym akcie prawnym. We wspomnianym kontekście nie należy mylić wniosku o powołanie konkretnych osób z wnioskiem o przekazanie uprawnień, który winien być składany rok rocznie. Organy przyznające pomoc materialną funkcjonują na stopniu Uczelni. Spełniona jest zasada, iż większość składu komisji, o których wspomniano wyżej stanowią studenci, o czym mowa w art. 177 ust. 3 Ustawy. Notuje się bardzo duży udział samorządu studenckiego w sprawach socjalnych studentów i w działaniach związanych z przyznawaniem pomocy materialnej. Organy zajmujące się przyznawaniem pomocy materialnej działają zgodnie z przepisami Ustawy na podstawie czytelnych i powszechnie znanych procedur ogłaszanych na stronach internetowych Uczelni i obwieszczenia w gablotach. Studenci wyrażają zadowolenie i poparcie dla formy i procedur działania systemu przyznawania pomocy materialnej i uważają ten system za wydajny i sprawiedliwy.

Uczelnia prowadzi przejrzystą politykę naliczania i pobierania opłat za świadczone usługi edukacyjne. Nie stwierdzono widocznych nieprawidłowości w tym zakresie.

W ocenianej jednostce nie przyjęto rozwiązań systemowych związanych z rozpatrywaniem skarg i rozwiązywaniem sytuacji konfliktowych. Nie wdrożono w tym zakresie żadnych procedur ani wytycznych, które zabezpieczyłyby strony ewentualnych konfliktów czy sytuacji patologicznych. Poprzestano na zastosowaniu zwyczajowego rozpatrywania wniosków i skarg przez kierowników jednostek Uczelni. Przyjęte rozwiązania i tok postępowania jest analogiczny do rozpatrywanych przez kierownika podstawowej jednostki organizacyjnej spraw w indywidualnych sprawach studentów, od których przysługuje studentom odwołanie do Rektora Uczelni. Niemniej różnica pomiędzy indywidualnymi sprawami studentów (na przykład dotyczącymi skreślenia z listy studentów, przyznania bądź nie świadczeń pomocy materialnej itd.), a skargami i sytuacjami konfliktowymi, które są często udziałem wielu podmiotów o sprzecznych interesach jest oczywista. Za właściwy system nie można uznać systemu postępowań dyscyplinarnych mogących być wynikiem sytuacji konfliktowej w której doszło do naruszenia dobrych zasad, a które stanowiły delikt dyscyplinarny na gruncie przepisów powszechnych.

2. Ocena spełnienia kryterium 5.1. - w pełni

3. Uzasadnienie: Jednostka zapewnia kompleksowe wsparcie i opiekę dydaktyczną i materialną studentom nastawioną na osiągnięcie efektów kształcenia i rozwój pozanaukowy studentów. Zastrzeżenia zespołu budzi brak systemowych zasad rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych oraz niezgodność niektórych przepisów Regulaminu pomocy materialnej z Ustawą. Niemniej jednak są to wady nieznaczne prawdopodobnie wynikające z omyłki/przeoczenia i w konsekwencji nie wpływa to na ocenę na tle ilości aspektów pozytywnych.

5.2 Jednostka stworzyła warunki do udziału studentów w krajowych i międzynarodowych programach mobilności, w tym poprzez organizację procesu kształcenia umożliwiającą wymianę krajową i międzynarodową.

Opis stanu faktycznego

Oceniana jednostka uczestniczy w programie wymiany ERASMUS+. Jednostka może pochwalić się dużą skalą uczestnictwa studentów w programie biorąc pod uwagę całą Uczelnię. Wydział aktywnie

promuje mobilność studentów wykorzystując do tego dostępne kanały informacji, organizując spotkania, kolportując materiały poligraficzne. Umowy podpisane przez wydział dostosowane są do specyfiki studiów niemniej brakuje umów z uczelniami w Wielkiej Brytanii, czego oczekiwaliby studenci. Studenci wyrażają pozytywne opinie na temat dostępu do informacji na temat programu oraz kompetencji osób nim się zajmujących. Rekrutacja prowadzona jest na poziomie Uczelni, tam też ustalane są zasady rekrutacji, które skrupulatnie wymienione są na stronie internetowej Uczelni. Zasady te znane są studentom, którzy oceniają je jako jasne i sprawiedliwe. Wnioski studentów rozpatruje komisja w której studenci mają swojego reprezentanta. Oceniana jednostka w pełni respektuje zasadę uznawalności osiągnięć w ramach programu ERASMUS+ nie stwarzając w tym zakresie problemów.

2. Ocena spełnienia kryterium 5.2 - **W pełni**

3. Uzasadnienie oceny:

Jednostka uczestniczy w programie wymiany ERASMUS+, który cieszy się dużą popularnością wśród studentów. Notuje się bardzo dobrze rozwiniętą politykę informacyjną na temat mobilności studenckiej. Studenci pozytywnie oceniają funkcjonowanie programu. Nie notuje się problemów z uznawalnością osiągnięć w ramach programu.

5.3 Jednostka wspiera studentów ocenianego kierunku w kontaktach z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym oraz w procesie wchodzenia na rynek pracy, w szczególności współpracując z instytucjami działającymi na tym rynku. *

1. Opis stanu faktycznego

Jednostka wspiera studentów w kontaktach z otoczeniem społecznym i gospodarczym jednakże głównie w zakresie praktyk. Dodatkowo w ostatnim czasie poszerza grono partnerów chcąc wyjść naprzeciw ich oczekiwaniom w zakresie przygotowania absolwentów wyposażonych nie tylko w umiejętności językowe ogólne, ale także biznesowe, dlatego zaprasza ich do wygłaszania wykładów otwartych i prosi ich o opinie w zakresie planowanego kierunku rozwoju. Niestety opinie te są dosyć powierzchowne, co wynika w znacznym stopniu z tego, że poza rozmowami na poziomie intencji jak dotąd brakuje współpracy na płaszczyźnie programów, czy wspólnej dydaktyki.

Jednostka w małym stopniu wspiera studentów i absolwentów w procesie wchodzenia na rynek pracy, nie licząc wspomnianych praktyk zawodowych. Nie ma wydzielonego w strukturach Uczelni Biura Karier, a jego zadania pełnią pracownicy Działu Nauczania, nie mając zatem możliwości koncentracji na zadaniach stawianych zwykle przed Biurem Karier. Jest ono w zakresie pośrednictwa pracy nieaktywne, ogranicza się w zasadzie do przekazywania ofert pracy zgłaszanych przez samych pracodawców, nie zachęca ich do tego, nie podejmuje współpracy, nie szkoli studentów w zakresie przygotowywania CV czy autoprezentacji itp. Niewątpliwie warto rozważyć wydzielenie osobnego stanowiska do zadań Biura Karier, wówczas jest szansa na jego aktywizowanie i wypełnienie luki w zakresie pomocy przy wchodzeniu studentów na rynek pracy.

Jednostka nie organizowała w opinii studentów spotkań z potencjalnymi pracodawcami, niemniej studenci zostali poinformowani o planach organizowania takich spotkań. Uczelnia wspiera działania studentów na rzecz nawiązywania współpracy z otoczeniem społecznym i kulturalnym, m.in. inicjatywy członków Studenckiego Koła Naukowego Germanistów, zarówno poprzez dofinansowanie projektów studenckich, jak i pomocy w nawiązywaniu współpracy z podmiotami zewnętrznymi. Polityka informacyjna o podejmowanych przez Uczelnię współpracach jest na niewystarczającym poziomie. Co więcej studenci nie wiedzieli o obowiązku badania losów absolwentów, ani nie potrafili wskazać kto w jednostce się tym zajmuje.

Oceniana jednostka wspiera działalność samorządu studenckiego i organizacji studenckich w ich zadaniach ustawowych i regulaminowych w tym zmierzających do pogłębiania kontaktów ze środowiskiem akademickim, z otoczeniem społecznym, gospodarczym lub kulturalnym. Uczelnia i niekiedy Instytut zapewnia na potrzeby działalności samorządu studenckiego niezbędną bazę lokalową i wspiera środkami finansowymi. Współpraca pomiędzy władzami Wydziału, a organami samorządu studenckiego jest na dobrym poziomie mimo iż nierozwinięta. Kontakty charakteryzują się

wzajemną życzliwością i konstruktywnym dialogiem. Postulaty samorządu studenckiego szczególnie dotyczące spraw studenckich są wysłuchiwane i zazwyczaj uwzględniane, a problemy dotyczące toku studiów rozwiązywane pozytywnie. Przedstawiciele studentów mają bezpośredni dostęp do osób decyzyjnych w instytucie oraz zawsze mogą liczyć na spotkania z wolnej stopy mimo swojej niewielkiej aktywności w wielu kwestiach. Uczelnia spełnia wymagania Ustawy co do odpowiedniego minimalnego udziału przedstawicieli studentów i doktorantów w Senacie Uczelni

2. Ocena spełnienia kryterium 5.3 - **znacząco**.

3. Uzasadnienie oceny

Jednostka poza ofertą praktyk zawodowych jest mało aktywna w zakresie wspierania studentów przy wchodzeniu na rynek pracy, rola Biura Karier w tym względzie powinna zostać zintensyfikowana. Studenci nie mają możliwość poznawania otoczenia zawodowego poprzez kontakt z potencjalnymi przyszłymi pracodawcami w sposób zorganizowany. Brakuje odpowiedniej polityki informacyjnej na temat podejmowanych przez Uczelnię i jej jednostki działań w zakresie wspierania absolwentów jednostki. Jednostka wspiera działania samorządu studenckiego, który wykazuje się znikomą aktywnością na Wydziale w zakresie podstawowych spraw studentów. Jednostka wspiera studentów w kontaktach z otoczeniem akademickim, społecznym i kulturalnym stwarzając możliwości korzystania z podpisanych porozumień z tego typu Instytucjami.

5.4 Jednostka zapewnia studentom niepełnosprawnym wsparcie dydaktyczne i materialne, umożliwiające im pełny udział w procesie kształcenia.

1. Opis stanu faktycznego

Studenci z niepełnosprawnościami mogą korzystać z pomocy Pełnomocnika Rektora ds. osób niepełnosprawnych, którego zadaniem jest udzielanie wsparcia oraz pomoc w indywidualnych problemach studentów. W Uczelni przewidziano stworzenie regulacji głównie Regulaminu studiów umożliwiających dostosowanie trybu nauki i zaliczania egzaminów do niepełnosprawności studentów poprzez wprowadzenie instytucji indywidualnego toku studiów oraz zwiększenie liczby nieobecności na zajęciach. Regulamin studiów przyznaje również studentom niepełnosprawnym prawo do udziału osób trzecich w zajęciach (opiekunów, osób niepełnosprawnych) oraz korzystaniu z własnego, dodatkowego sprzętu technicznego i audiowizualnego podczas zajęć. Uczelnia podejmuje działania w zakresie dostosowania infrastruktury do potrzeb osób niepełnosprawnych, np. poprzez przygotowanie specjalnych stanowisk do samodzielnej pracy dla osób niepełnosprawnych z oprogramowaniem dla osób niewidomych, przygotowanie miejsc parkingowych dla osób niepełnosprawnych, windy w budynkach uczelni etc. Osoby niepełnosprawne mogą zaliczyć zajęcia z wychowania fizycznego w ramach zajęć korekcyjno-kompensacyjnych lub zajęć teoretycznych, w zależności od stopnia niepełnosprawności. Studenci niepełnosprawni mogą otrzymać stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych. W ramach programu ERASMUS + studenci niepełnosprawni mogą ubiegać się o środki ze specjalnego funduszu ERASMUS + dla osób niepełnosprawnych. Studenci kierunku filologia stwierdzili, iż obecnie na studiowanym przez nich kierunku nie studiuje osoba niepełnosprawna, jednakże posiadają wiedzę na temat wsparcia udzielanego osobom niepełnosprawnym studiującym na uczelni.

2. Ocena spełnienia kryterium 5.4 - w **pełni**

3. Uzasadnienie oceny

Oceniana jednostka zapewnia osobom z niepełnosprawnościami kompleksowe wsparcie dydaktyczne i materialne w postaci tworzenia różnorodnych udogodnień.

5.5 Jednostka zapewnia skuteczną i kompetentną obsługę administracyjną studentów w zakresie spraw związanych z procesem dydaktycznym oraz pomocą materialną, a także publiczny dostęp do informacji o programie kształcenia i procedurach toku studiów.

1. Opis stanu faktycznego

Studenci pozytywnie oceniają prace jednostek administracji obsługujących tok studiów i innych

mających styczność ze studentami. Godziny pracy jednostek administracyjnych są w opinii studentów dostosowane do ich potrzeb. Studenci wysoko oceniają kompetencje pracowników, rzetelności i prostudencki charakter ich pracy. Studenci mają publiczny dostęp do aktualnych informacji związanych z organizacją i procedurami toku studiów, informacji o programach kształcenia oraz zakładanych efektach kształcenia. Wszelkie informacje i aktualności publikowane są na stronie internetowej Uczelni. Informacje są jasne i zrozumiałe. Strona internetowa bogata jest w różnorodne treści w tym w bazę aktów prawnych dotyczących studiowania, opis kierunkowych efektów kształcenia i sposób ich weryfikacji oraz wzory wniosków i dokumentów. Studenci wysoko oceniają funkcjonowanie strony internetowej.

2. Ocena spełnienia kryterium 5.5 - w pełni

3. Uzasadnienie oceny

Studenci pozytywnie oceniają prace pionów administracji odpowiedzialnych za ich obsługę. Studenci mają dostęp do najważniejszych informacji związanych z tokiem studiów, wysoko oceniają stronę internetową.

W roku 2010 równie pozytywnie oceniono wsparcie, jakiego uczelnia i Jednostka zapewnia studentom i nie sformułowano w tym względzie żadnych zaleceń.

6. W jednostce działa skuteczny wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia zorientowany na ocenę realizacji efektów kształcenia i doskonalenia programu kształcenia oraz podniesienie jakości na ocenianym kierunku studiów.

Kryterium spełnienia kryterium 6 – częściowo.

Uzasadnienie oceny w odniesieniu do kryterium 6

W Strategii Rozwoju Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej im. rtm. Witolda Pileckiego w Oświęcimiu określonej na lata 2015-2020 najwyższą jakość kształcenia określono jako pierwszy cel strategiczny. Wdrażany w Uczelni wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia posiada zdefiniowane cele, które są zgodne z polityką jakości. Ponadto w systemie określono strukturę oraz jednoznaczny zakres odpowiedzialności i uprawnień ciał i osób realizujących go.

W wyniku dokonanej analizy można stwierdzić, iż mając na uwadze politykę jakości wdrażany jest system umożliwiający monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Oprócz sformalizowanych działań system posiada także rozwiązania nieformalne, zwyczajowo przyjęte. System został formalnie opracowany i podjęto decyzje o jego wdrożeniu, jednak żeby w pełni mógł spełniać swą rolę niezbędne jest podjęcie lub intensyfikacja działań w jego poszczególnych obszarach – patrz lista zaleceń poniżej. Ocena mechanizmów i rezultatów funkcjonowania systemu pokazuje, iż zakres działań doskonalących jakość jest niewielki. System jest zrozumiały i przejrzysty, ale świadomość studentów i pracowników, co do jego funkcjonowania jest niewielka i nie uczestniczą oni dostatecznie, jako interesariusze wewnętrzni, w działaniach projakościowych. Podobnie jest w przypadku interesariuszy zewnętrznych, którzy nie są wykorzystywani do dostosowania i weryfikacji efektów kształcenia dla potrzeb rynku pracy. Nie jest wykorzystywany monitoring losów absolwentów. Faktycznie wdrożony system umożliwi rzeczywisty monitoring jakości kształcenia i w większym stopniu niż dotychczas powinien przyczynić się do podejmowania działań doskonalących proces kształcenia.

Zalecenia dotyczące kryterium 6:

- w zakresie projektowania i zmian efektów kształcenia zaleca się usystematyzowanie działań i uwzględnienie wyników z monitorowanych przez system obszarów. Wskazana jest także analiza wyników przeprowadzonych badań i udział w dyskusji wszystkich grup interesariuszy;
- wzmocnienie więzi ze studentami w zakresie: projektowania efektów kształcenia, oceny kadry wspierającej proces kształcenia, wykorzystania wniosków z dokonywanej przez nich oceny nauczycieli akademickich, oceny zasobów materialnych, w tym infrastruktury

dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia, sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia;

- efektywne monitorowanie losów absolwentów z uwzględnieniem analiz odnoszących się do wizytowanego kierunku. Uszczegółowienie danych oraz ich analiza dla kolejnych roczników absolwentów umożliwią reakcję jednostki w zakresie oceny jakości kształcenia i przydatności kierunkowych efektów kształcenia na rynku pracy;
- w monitorowaniu stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania wskazana jest głębsza refleksja, systematyczność i kompleksowość. W procesie dyplomowania zaleca się intensyfikację działań Komisji ds. Jakości Kształcenia odpowiedzialnej za jakość prac dyplomowych.
- w zakresie weryfikacji efektów kształcenia zaleca się sprawdzenie czy zastosowane formy i metody są stosowne do uzyskania określonych w sylabusach efektów kształcenia;
- w przypadku uruchomienia procesu potwierdzania efektów uczenia się zdobytych poza systemem studiów WSZJK powinien być przygotowany do objęcia go monitoringiem i oceną;
- należy wzmocnić system zapewnienia jakości kształcenia w zakresie kompleksowej oceny: zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz środków wsparcia studentów, sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia. Usprawnienia wymaga wdrożenia narzędzi systemu umożliwiających taką ocenę;
- konstrukcja pytań w kwestionariuszu ankiety oceny zajęć dydaktycznych powinna umożliwiać ocenę stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia;
- - wyniki z przeprowadzanych badań powinny posiadać formę analitycznego sprawozdania z rekomendacjami umożliwiającymi podjęcie działań w ramach systemu;
- poprawy wymaga cykliczność, systematyczność i kompleksowość działań podejmowanych w ramach WSZJK.
- poprawy wymaga rzeczywisty udział przedstawicieli studentów w pracach nad projektowaniem i zmianami programów i planów kształcenia, np. przez powołanie w skład komisji Instytutowej uprawnionego przedstawiciela studentów zaproponowanego przez właściwy samorząd.

Uwagi bardziej szczegółowe znajdują się w komentarzach, w opisie stanu faktycznego.

6.1 Jednostka, mając na uwadze politykę jakości, wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia na ocenianym kierunku studiów, w tym w szczególności ocenę stopnia realizacji zakładanych efektów kształcenia i okresowy przegląd programów studiów mający na celu ich doskonalenie, przy uwzględnieniu: *

- 6.1.1 projektowania efektów kształcenia i ich zmian oraz udziału w tym procesie interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, *
- 6.1.2 monitorowania stopnia osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia na wszystkich rodzajach zajęć i na każdym etapie kształcenia, w tym w procesie dyplomowania,
- 6.1.3 weryfikacji osiąganych przez studentów efektów kształcenia na każdym etapie kształcenia i wszystkich rodzajach zajęć, w tym zapobiegania plagiatom i ich wykrywania, *
- 6.1.4 zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów,
- 6.1.5 wykorzystania wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia, *
- 6.1.6 kadry prowadzącej i wspierającej proces kształcenia na ocenianym kierunku studiów, oraz prowadzonej polityki kadrowej, *
- 6.1.7 wykorzystania wniosków z oceny nauczycieli akademickich dokonywanej przez

- studentów w ocenie jakości kadry naukowo-dydaktycznej,
- 6.1.8 zasobów materialnych, w tym infrastruktury dydaktycznej oraz środków wsparcia dla studentów,
- 6.1.9 sposobu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia,
- 6.1.10 dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku oraz jego wynikach.

1. Opis stanu faktycznego

6.1.1*

Formalny udział interesariuszy wewnętrznych w procesie projektowania i zmian efektów kształcenia określa ogólnouczelniana procedura dotycząca opracowania i zatwierdzenia programu kształcenia dla kierunku studiów, natomiast współpraca z interesariuszami zewnętrznymi w powyższym procesie odbywa się w ramach działań zwyczajowo przyjętych, mających na celu pozyskanie stosownych opinii o programie kształcenia. Interesariusze wewnętrzni zostali formalnie włączeni w organy kolegialne Uczelni, w tym Instytutową Komisję ds. Jakości Kształcenia, Samorząd Studencki, których członkowie tj. studenci, kadra dydaktyczna ocenianego kierunku, uczestniczą w tworzeniu programu kształcenia, w tym kierunkowych efektów kształcenia, omówieniu sposobów ich realizacji i weryfikacji w ramach poszczególnych przedmiotów. Z kontaktów mniej formalnych korzysta się w przypadku interesariuszy zewnętrznych głównie ze względu na lokalny charakter Uczelni, a także przekonanie, iż stosowana praktyka w znacznym stopniu ułatwia obieg informacji. W przyszłości wizytowana jednostka planuje sformalizowanie współpracy w formie Rady, w której pracach uczestnictwo zadeklarowały osoby biorące udział w spotkaniu z Zespołem-Oceniającym PKA. Ponadto podczas spotkania potwierdzono, iż obecnie ich zaangażowanie w proces projektowania efektów kształcenia odbywa się wyłącznie na podstawie zasięgnięcia opinii o programie kształcenia. Instytutowa Komisja ds. Jakości Kształcenia zgodnie z przydziałem kompetencji powinna działać na rzecz doskonalenia programu kształcenia poprzez jego monitorowanie i okresowy przegląd, co potwierdzono podczas spotkania. Analiza dokumentacji, a w szczególności sprawozdania, wskazuje że przegląd dotyczył wyłącznie sylabusów i tylko pod względem analizy zastosowanych form weryfikacji efektów kształcenia, które zasadniczo uznano za właściwe, a zatem wyniki nie przełożyły się na doskonalenie programu kształcenia. Program kształcenia obowiązujący od roku ak. 2015/2016 uległ zmianom po konsultacji z grupami interesariuszy w czerwcu 2015 roku, dotyczyły one przede wszystkim likwidacji przedmiotu: „*Historia filozofii*” oraz „*Religioznawstwo*”, a także wprowadzenia przedmiotu „*Podstawy ekonomii i przedsiębiorczości*” dla wszystkich specjalizacji kierunku filologia angielska.

Faktyczny udział interesariuszy zewnętrznych w projektowaniu efektów kształcenia i ich zmianach jest śladowy – nie uczestniczyli oni w formułowaniu tych efektów, jednak uczestniczyli w rozmowach przy zmianie profilu kształcenia z ogólnoakademickiego na praktyczny. Rozmowy te dotyczyły planowanego rozwoju kształcenia na wizytowanym kierunku. W Uczelni istnieje m.in. Rada Ekspertów Biznesowych, jednak żaden z partnerów wizytowanego kierunku nie jest członkiem tej Rady, ani nigdy o niej nie słyszał. Należałoby to zmienić i w jej skład wprowadzić przedstawiciela także i kierunku wizytowanego, wówczas wkład interesariuszy w kształcenie i weryfikowanie efektów kształcenia byłby większy, co pokazują doświadczenia innych wizytowanych na Uczelni kierunków kształcenia.

Przedstawiciele studentów nie biorą bezpośredniego udziału w procesie kształtowania sylwetki absolwenta oraz pracy nad opracowywaniem efektów kształcenia oraz ich ewaluacją poprzez udział w pracach nad planami studiów i programami kształcenia. W jednostce nie wdrożono spisanych procedur przyjmowania i zmiany programów kształcenia i planów studiów. Tok postępowania wynika z utartego zwyczaju i ogólnych wytycznych zawartych w dokumentach wewnętrznych. Jak ustalono na spotkaniu z komisją jakości działającą w jednostce projektowaniem programów kształcenia oraz

ich aktualizacją zajmują się faktycznie władze Instytutu, które kierują następnie swoje prace do konsultacji z nauczycielami akademickimi, komisją ds. jakości kształcenia i studentami, po czym zatwierdza je Senat Uczelni. Zgodnie zaś z przyjętymi założeniami wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia kompetencja oceny i weryfikacja, a co za tym idzie inicjowania zmian w programach kształcenia przypadać powinna Instytutowej Komisji ds. jakości kształcenia, która co do zasady może pokrywać się częściowo składem z władzami Instytutu, jednak w ujęciu systemowym stanowi to znaczącą różnicę. Oceniana jednostka nie przedstawiła wewnętrznych aktów prawnych powołujących Instytutową komisję ds. jakości kształcenia. Z przedstawionych założeń systemu wynika iż w jej skład powinna wchodzić określona liczba nauczycieli akademickich i co najmniej jeden student. Udział studentów jest więc zapewniony, jednak przedstawiciel studentów nie jest delegowany przez właściwy organ samorządu studenckiego, a wybierany z grona studentów kierunku przez Dyrektora Instytutu. Udział studentów biorąc pod uwagę opisany wyżej sposób pracy nad zmianami programów kształcenia ogranicza się jedynie do opiniowania zmian w programach nie zaś rzeczywistej pracy nad nimi, na okoliczności czego zespół oceniający zapoznał się z pisemnymi opiniami samorządu studenckiego, co spełnia wymogi zawarte w art. 68 ust. 1 punkt 2) ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Student członek Instytutowej komisji ds. jakości kształcenia nie wykazuje się wzmożoną aktywnością, nie pozostaje on w kontakcie z uprawnionymi organami samorządu studenckiego, przez co te odcięte są one od informacji i wpływu na prace ww. komisji. Niejasne są kompetencje studenta w składzie komisji. Na spotkaniu z Komisją zespół oceniający zanotował opinię, iż studenci większość spraw problemowych, wniosków i projakościowych inicjatyw zgłaszają bezpośrednio do władz Instytutu i nauczycieli akademickich.

6.1.2.

W ocenianej jednostce nie przyjęto spisanych procedur regulujących proces monitorowania stopnia osiągania zakładanych efektów kształcenia. Nie notuje się również cyklicznych działań we wskazanym powyżej zakresie, co ustalono na spotkaniu zespołu oceniającego z komisją ds. jakości kształcenia. Monitoring stopnia osiąganych efektów kształcenia odbył się raz, opracowano po nim raport wskazujący występujące problemy. Uczelnia wdraża narzędzie w postaci arkusza pomiaru stopnia osiągnięcia efektów kształcenia. Zespół nie otrzymał do wglądu wskazanego arkusza. Uczelnia nie przewidziała dokonywania samooceny przez studentów osiąganych przez siebie efektów kształcenia. Monitorowaniem stopnia osiągania zakładanych efektów kształcenia zajmują się zatem głównie nauczyciele akademicy realizujący zajęcia na wizytowanym kierunku, w tym osoby stanowiące minimum kadrowe, u których kierownik jednostki zasięga stosownej opinii. Powyższą praktykę potwierdzono na spotkaniu Zespołu PKA z kadrą oraz Komisją ds. Jakości Kształcenia. Ponadto monitorowanie odbywa się w oparciu o następujące procedury: hospitacja zajęć dydaktycznych, w ramach której oceniana jest zgodność tematyki zajęć z sylabusem i założonymi efektami kształcenia; ankietyzacja studentów, w której jednak nie ma pytań dotyczących oceny studentów odnośnie osiągania efektów kształcenia. Monitoruje się także efekty kształcenia założone do realizacji w ramach praktyk zawodowych. Za sprawdzenie, czy zostały osiągnięte odpowiedzialny jest Koordynator ds. praktyk studenckich. Z kolei w procesie dyplomowania monitorowaniu służą wdrożone procedury zapewniające dbałość o właściwą jakość prac dyplomowych, o czym świadczą zapisy określone w Regulaminie studiów oraz procedurze dyplomowania. Dyrektor Instytutu upoważnia nauczycieli akademickich do pełnienia roli promotorów, ich kwalifikacje do pełnienia tej roli podlegają szczególnej analizie. Procedura antyplagiatowa w stosunku do prac dyplomowych jest stosowana w sposób kompleksowy, co więcej określono tryb postępowania dla osób, które dopuściły się plagiatu. Analiza załączonych do prac dyplomowych wydruków z systemu wykazała znaczną częstotliwość przekraczania wyznaczonych wskaźników prawdopodobieństwa, natomiast dopuszczenie pracy do obrony nastąpiło po uprzednim złożeniu stosownego wyjaśnienia promotora, a zatem zasadna wydaje się być refleksja nad skalą zjawiska oraz przyjęciem wartości współczynników zgodnej ze specyfiką kierunku. Komisja ds. Jakości Kształcenia w ramach objęcia nadzorem procesu dyplomowania dokonała oceny prac dyplomowych, ale wyłącznie w zakresie weryfikacji tematów prac pod względem ich zgodności z kierunkiem studiów, a zatem na podstawie

opinii ekspertów merytorycznych Zespołu Oceniającego PKA przedstawionych podczas wizytacji zasadne wydaje się w tym obszarze rozszerzenie nadzoru Komisji ds. Jakości Kształcenia, w tym wypracowanie mechanizmu w ramach systemu umożliwiającego systematyczną ocenę jakości prac wraz z rekomendacjami do dalszej poprawy.

6.1.3*

W ocenianej jednostce nie przyjęto procedur regulujących systemową kontrolę przyjętego w Instytucie systemu oceniania, którego ogólne zasady wynikają z regulaminu studiów. Wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia przewiduje kontrolę wskazanego aspektu przez Pełnomocnika Rektora ds. Jakości Kształcenia. Nie zanotowano działań we wskazanym zakresie. Co więcej studenci ocenianego kierunku nie mają możliwości dokonania anonimowej oceny systemu oceniania np. w ankiecie oceny zajęć w której brak pytań dotyczących wskazanego tematu.

Weryfikacja efektów kształcenia jako sprawdzenie wyników pracy studenta i stwierdzenie, czy zostały przez niego osiągnięte zdefiniowane dla danego przedmiotu efekty kształcenia odbywa się zatem: (1) *w obrębie przedmiotu* poprzez odpowiednie formy i metody odnoszące się do każdego efektu w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych; (2) w ramach wewnętrznego systemu zapewnienia jakości, gdzie identyfikuje się działania służące sprawdzeniu czy dobór form i metod jest właściwy np. poprzez przegląd sylabusów, którego dokonywanie potwierdziło spotkanie z kadrą wizytowanego kierunku studiów, w działaniach tych zasadne wydaje się być także pozyskanie opinii studentów np. w ankiecie ewaluacyjnej, która dotychczas tej tematyki nie obejmuje, lub poprzez cykliczne spotkania, których odbywania nie potwierdzono. Efekty kształcenia weryfikowane są także *w ramach praktyk studenckich oraz w procesie dyplomowania*. W przyszłości większą wartość dodać przyniosą wyniki z monitorowania losów zawodowych absolwentów.

6.1.4

W wizytowanej Uczelni określono uchwałą Senatu procedury dotyczące zasad, warunków i trybu potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów, natomiast na wizytowanym kierunku studiów dotychczas nie korzystano z powyższej procedury i nie opracowano zasad weryfikacji tych efektów dla potrzeb filologii. Zatem powyższa procedura nie mogła zostać objęta nadzorem wewnętrznego systemu.

6.1.5*

Monitoring losów zawodowych absolwentów odbywa się na poziomie całej Uczelni. Wyniki badań mają ograniczony wpływ na programy kształcenia w ocenianej Jednostce, ponieważ uzyskane dane nie dotyczą specyfiki kierunku, co potwierdzają jej władze. Prócz oficjalnego monitoringu prowadzi się nieformalne kontakty z byłymi absolwentami. Studenci najstarszych lat studiów nie mają informacji o badaniu losów zawodowych absolwentów, nie byli o nich uprzedzeni, a studenci studiów I stopnia, którzy rozpoczęli studia II stopnia twierdzą, iż nie byli kompleksowo objęci badaniem. Nie przedstawiono dowodów na wprowadzenie zmian w programach kształcenia na podstawie wyników monitoringu. Studenci nie są zapoznawani z wynikami badań.

Na wizytowanym kierunku nie wykorzystuje się także wyników monitoringu losów zawodowych absolwentów do oceny przydatności na rynku pracy osiągniętych przez nich efektów kształcenia. Z jednej strony wynika to z faktu, że profil praktycznego kształcenia został wprowadzony w Jednostce niespełna trzy lata wcześniej i nie ma jeszcze absolwentów tego kierunku, a wcześniejsi absolwenci byli kształceni w duchu ogólnoakademickim. Z drugiej strony badaniem losów absolwentów zajmuje się Dział Nauczania w ramach zadań związanych z Biurem Karier, które de facto nie istnieje. To z kolei skutkuje tym, że badanie losów absolwentów traktowane jest instrumentalnie - prowadzone z uwagi na obowiązujące przepisy, jednak wyniki tego badania są przetwarzane głównie statystycznie, bez ważkich wniosków, które mogłyby wpłynąć na efekty kształcenia, czy realizację programu. Wyniki badania losów absolwentów nie są przedmiotem szczególnego zainteresowania władz Jednostki (nie

ma potwierdzenia zainteresowania wynikami badania w protokołach spotkań), studenci nie mają o nich wiedzy, nie jest ona wystarczająco dobrze komunikowana (stosowny raport jest do wglądu w Dziale Nauczania), sami dydaktycy też nie znają wyników tego badania, zatem nie mogą ich implementować modyfikując efekty kształcenia, czy treści programowe. Należy wzmocnić szczególnie dystrybucję wyników badania losów absolwentów, a nadto warto, aby ów raport poza opisem statystycznym, zawierał wskazówki dla władz Jednostek. Warto też zauważyć, że w badaniu przeprowadzonym we wrześniu 2015 roku obejmującym absolwentów kilku kierunków udział wzięło 47 absolwentów, w tym tylko 6 absolwentów filologii, zatem użyteczność tych ankiet jest znikoma.

6.1.6*

W ramach przyjętych rozwiązań WSZJK bada politykę kadrową w dostatecznym stopniu. Systematycznie prowadzi się nadzór nad spełnieniem wymagań określonych przepisami prawa przez osoby stanowiące minimum kadrowe. Właściwie wspierany jest także rozwój naukowy pracowników, co potwierdzono podczas spotkania Kadry z Zespołem PKA. Interesariusze wewnętrzni (kadra) zapewnili także o dofinansowywaniu przez Uczelnię publikacji, referatów, udziału w konferencjach, otwierania przewodów doktorskich itp., natomiast nie stwierdzono osiągnięć w zakresie wspólnych publikacji ze studentami afiliowanych przez wizytowaną Uczelnię.

Wewnętrzny system zapewnienia jakości przewiduje procedurę oceny okresowej z uwzględnieniem wyników hospitacji oraz opinii wyrażonych przez studentów w procesie ankietyzacji, co potwierdziła Instytutowa Komisja ds. Jakości Kształcenia oraz grupy interesariuszy (kadra, studenci) podczas spotkań z Zespołem PKA. Powyższe aspekty oceny zostały także formalnie uwzględnione w opisie systemu oraz w kwestionariuszu „*Arkusze Oceny Okresowej Nauczyciela Akademickiego*” stanowiącym Załącznik nr 1 Uchwały Senatu. W ramach systemu nie wdrożono procedur dotyczących oceny pracowników administracyjnych, w tym obsługi, Sekretariatu, deklaruje się wyłącznie zasięganie opinii studentów poprzez opiekuna roku oraz przedstawiciela studentów w Instytutowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, co potwierdzili studenci uczestniczący w spotkaniu z Zespołem PKA. Analiza wyników oceny okresowej, w tym protokołów z ewaluacji i hospitacji zajęć wykazała, iż uwagi i zalecenia w zakresie doskonalenia realizacji procesu kształcenia, w tym programu kształcenia są formułowane, wystąpiła też ocena negatywna. W wewnętrznym systemie zapewniania jakości przewidziana jest także procedura hospitacji, która jest poprawna. W celu standaryzacji wyników hospitacji od roku ak. 2015/2016 stosuje się ujednolicony arkusz hospitacyjny, umożliwiający kompleksową ocenę wizytowanych zajęć oraz sformułowanie zaleceń do ich dalszej poprawy. Proces hospitacji służy zapewnianiu lub doskonaleniu jakości, gdyż hospitacje odbywają się regularnie, ponadto większość arkuszy hospitacyjnych, zawiera różnorodne oceny oraz wskazówki stanowiące identyfikację przez hospitującego słabszych elementów procesu dydaktycznego, mogące służyć poprawie jakości pracy nauczyciela.

6.1.7

W ocenianej Jednostce prowadzi się ankietyzację zajęć według przepisów ogólnouczelnianych tj. odpowiednich przepisów Statutu, uchwał Senatu dotyczących systemu jakości kształcenia, a w szczególności uchwały 64/2014 z dnia 29 września 2014 roku. Uchwała reguluje podstawy systemu ankietyzacji, jego cykliczność oraz podaje niezbędne wzory dokumentów. Nie zawiera zaś podziału obowiązków pomiędzy poszczególne jednostki Uczelni, ustalając jedynie ogólną kompetencję pełnomocnika Rektora do koordynowania i analizowania procesu ewaluacji nauczycieli akademickich. Ponadto dokument nie zawiera wytycznych co do dalszego postępowania z wynikami ankiet i jednostki odpowiedzialnej w tym zakresie. Ankieta odbywa się cyklicznie oraz regularnie. Ankieta przeprowadzana jest na ocenianym Wydziale w formie papierowej raz w semestrze. System oceny zajęć jest kompleksowy tj. objęte są nim wszystkie zajęcia w semestrze. Studenci w rozmowie z

zespołem oceniającym uznali pytania ankietowe za właściwe. Samorząd studencki zaś wyraził opinie, iż ocena przeprowadzana w formie papierowej jest miarodajna i obiektywna. Pytania ankietowe są współtworzone przez przedstawicieli studentów na poziomie Uczelni, którzy mają wiele przemyśleń na temat tego narzędzia systemu jakości. Wyniki ankiet są w wystarczającym stopniu istotnym elementem okresowej oceny kadry akademickiej. W ocenianej jednostce wyniki ankiet nie są jednak w należyty sposób opracowywane w postaci podsumowań, analiz, rekomendacji czy planowanych do wprowadzenia działań naprawczych. Podsumowania dokonywane są na podstawie zwyczajowych zasad nie zaś wewnętrznych procedur przez uprawnionego pracownika dziekanatu, co semestr nie zaś przez właściwe organy systemu jakości, na przykład komisję instytutową, która jak ustalono na spotkaniu z władzami Instytutu dokonuje jedynie nieformalnej analizy wyników już opracowanych. Wydział przedstawił zespołowi oceniającemu analizy głównie ilościowe dla poszczególnych pytań ankietowych w formie notatek. Opracowania nie zawierają części analitycznej w tym dotyczącej komentarzy i zaleceń co do działań naprawczych. Niemniej zaznaczyć należy, iż władze Instytutu osobiście przeglądają poszczególne ankietę starając się analizować wszystkie sytuacje niepokojące. W ocenianej jednostce przyjęto jedynie zwyczajowe zasady postępowania z negatywnymi wynikami ankiet poszczególnych prowadzących, które skutkują rozmowami i przeprowadzeniem hospitacji zajęć. Jednostka nie publikuje uogólnionych wyników ankiet, sprawozdań oraz planowanych do wdrożenia działań naprawczych na swojej stronie internetowej. Studenci pozytywnie oceniają system ankietyzacji uznając go za skuteczny i mający wpływ na jakość kształcenia. Studenci wskazali, iż chętnie zobaczyliby informację zwrotną dotyczącą wyników ankiet. Studenci uznali ankietę za narzędzie uzupełniające a nawiesza wartość przypisali bezpośredniemu kontaktowi z prowadzącymi i władzami instytutu, którym zgłaszają wszelkie problemy.

6.1.8.

W ocenianej jednostce studenci nie dokonują corocznej oceny infrastruktury dydaktycznej, biblioteki i innych warunków kształcenia - nie stworzono stosownych narzędzi takiej oceny. Baza, zasoby i jakości wyposażenia analizowane są przez władze Instytutu i Uczelni na podstawie ogólnych wytycznych zawartych w dokumentach wewnętrznego systemu zapewniania jakości kształcenia. Nie zanotowano jednak istnienia materialnych efektów wskazanych analiz. Niemożliwym jest ustalenie cykliczności wskazanych działań. Wdrożony na Uczelni wewnętrzny system zapewniania jakości również nie przewiduje procedur mających na celu ocenę zasobów materialnych, w szczególności ich korelacji z zakładanymi efektami kształcenia. Brak jest również procedur odnoszących się do oceny środków wsparcia dla studentów. Pomimo braku narzędzia w ramach systemu podejmowane są działania służące pozyskaniu stosownych informacji, o których zapewniła podczas spotkania Instytutowa Komisja ds. Jakości Kształcenia. Zadeklarowała także zbieranie opinii studentów dotyczących oceny powyższych czynników wpływających na jakość kształcenia poprzez opiekuna roku oraz przedstawiciela studentów zasiadającego w Komisji, powyższe działania zwyczajowo przyjęte potwierdzili studenci uczestniczący w spotkaniu z Zespołem PKA podkreślając otwartość władz i pracowników Uczelni na ich potrzeby. W toku wizytacji ustalono, iż w proces zapewnienia właściwej jakości kształcenia włączeni są prowadzący zajęcia poprzez dbałość o odpowiednie zaplecze dydaktyczne niezbędne do prowadzonych zajęć, zwłaszcza przy doborze metod ich realizacji.

6.1.9.

Funkcjonowanie systemu określającego sposoby gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia wraz z przypisaniem osób i gremiów odpowiedzialnych za poszczególne procesy i zadania zostało uregulowane w uchwale Senatu wprowadzającej system. Ponadto stanowi także wypadkową procedur porządkujących poszczególne obszary składowe systemu. Jak wynika z informacji przedstawionych w powyższej części raportu, w niektórych przypadkach obieg informacji nie jest prawidłowy lub zawodzi mechanizmy komunikacji zagadnień związanych z systemem zapewniania jakości, co w konsekwencji prowadzi do ograniczenia udziału studentów, jako interesariuszy wewnętrznych w procesie zapewnienia jakości kształcenia.

Powyższe przekonanie potwierdziło się także podczas spotkania Zespołu PKA ze studentami. Wdrożony na Uczelni wewnętrzny system zapewniania jakości nie przewiduje procedur mających na celu dokonywanie oceny przyjętego systemu gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących jakości kształcenia.

6.1.10.

W ocenianej jednostce nie wdrożono kompleksowych narzędzi i procedur zapewniania publicznego dostępu do informacji. Zasady te wynikają ze zwyczaju. Studenci nie mają również możliwości wypowiedzenia się na temat dostępu do podstawowych informacji w żadnej z ankiet. Niemniej studenci mają publiczny dostęp do aktualnych informacji związanych z organizacją i procedurami toku studiów, informacji o programach kształcenia oraz zakładanych efektach kształcenia. Informacje i aktualności publikowane są na stronie internetowej Instytutu. Informacje są jasne i zrozumiałe. Źródłem informacji są także organizowane spotkania z opiekunem roku, pierwsze zajęcia organizacyjne, konsultacje, gabloty. Studenci uczestniczący w spotkaniu z Zespołem Oceniającym PKA dobrze oceniali dostępność tych informacji, w tym potwierdzili, że mają możliwość bieżącego, bezpośredniego zgłaszania uwag, deklarując ich skuteczność, oraz poprzez ankietę studencką, w której ocenia się prowadzącego zajęcia pod względem przedstawienia pełnej informacji dotyczącej sylabusu przedmiotu.

2. Ocena spełnienia kryterium 6.1 z uwzględnieniem kryteriów od 6.1.1 do 6.1.1.10 - częściowo.

3. Uzasadnienie oceny

Oceniana jednostka częściowo wdrożyła wewnętrzny system zapewniania jakości kształcenia, formalnie umożliwiający systematyczne monitorowanie, ocenę i doskonalenie realizacji procesu kształcenia. W jego ramach nie przewiduje się projektowania i zmian programów kształcenia i włączenia w ten proces uprawnionych przedstawicieli studentów pozostawiając go tradycyjnym modelom akademickim. Jednostka nie wdrożyła działań zmierzających do systemowego i cyklicznego monitorowania stopnia osiągniętych przez studentów efektów kształcenia. System nie przewiduje analizy zasad oceniania w poszczególnych modułach oraz oceny tych zagadnień przez studentów np. poprzez pytania ankietowe. System przewiduje badanie losów zawodowych absolwentów i ustala w tym zakresie szczegółowe zasady, które jednak nie dają wymiernych efektów w postaci ewaluacji programów kształcenia. Wdrożono skuteczny i odpowiednio wykorzystywany do oceny nauczycieli system ankietyzacji studenckiej charakteryzujący się jednak błędami w funkcjonowaniu lub konstrukcji ankiet. Nie umożliwiono studentom dokonywania oceny infrastruktury i bazy Instytutu, Zapewniono jawny dostęp do informacji oparty na zwyczajowych działaniach i narzędziach. Niedostateczna jest aktywność interesariuszy zewnętrznych w pracach nad kształtowaniem i weryfikowaniem efektów kształcenia. Brakuje procedury związanej z identyfikacją i weryfikacją efektów nauczania zdobywanych poza systemem studiów. Niedostateczna jest dystrybucja wyników badania losów absolwentów i wykorzystanie ich przez władze Jednostek do modyfikowania programów i efektów kształcenia.

6.2. Jednostka dokonuje systematycznej oceny skuteczności wewnętrznego systemu zapewniania jakości i jego wpływu na podnoszenie jakości kształcenia na ocenianym kierunku studiów, a także wykorzystuje jej wyniki do doskonalenia systemu.

1. Opis stanu faktycznego

Przyjęte formalnie zasady gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania jakości kształcenia nie budzą zastrzeżeń. Potrzebne jest jednak wypracowanie więzi pomiędzy grupami interesariuszy oraz narzędzi umożliwiających dokonanie oceny działalności systemu w obszarze gromadzenia, analizowania i dokumentowania działań dotyczących zapewniania

jakości kształcenia. Ważny element gromadzenia i upowszechniania informacji mogłaby stanowić strona internetowa Uczelni, Instytutu, a dotychczas nie widnieją na niej kwestie związane z wewnętrznym systemem, w tym z monitorowaniem jakości kształcenia.

Dostępność i aktualność tych informacji nie jest w pełni śledzona i weryfikowana przez system, który powinien sprawdzać zapewnienie studentom dostępu do aktualnych i obiektywnie przedstawionych informacji o programach studiów, zakładanych efektach kształcenia, organizacji i procedurach toku studiów. Ponadto nie jest weryfikowana aktualność i kompletność informacji zamieszczanych na stronie internetowej Uczelni niezbędnych dla studentów. A zatem rozwiązania systemowe nie w pełni przewidują weryfikację dostępu do informacji o programie i procesie kształcenia na ocenianym kierunku studiów. Działania zwyczajowo przyjęte w tym obszarze systemu wymagają usystematyzowania, gdyż w większym stopniu umożliwią wygenerowanie słabych stron procesu kształcenia.

*2. Ocena spełnienia kryterium 6.2.: **znacząco.***

3. Uzasadnienie oceny

Jednostka nie wskazała w jaki sposób systematycznie i faktycznie monitoruje skuteczność WSZJK przy udziale interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych, choć zasady takiej okresowej oceny zostały przygotowane.

* - stopień spełnienia oznaczonego gwiazdką kryterium III i II stopnia warunkuje ocenę kryterium nadrzędnego, tj. odpowiednio II i I stopnia

Odniesienie się do analizy SWOT przedstawionej przez jednostkę w raporcie samooceny, w kontekście wyników oceny przeprowadzonej przez zespół oceniający PKA

Zespół Oceniający tylko częściowo uznał analizę SWOT przygotowaną przez Uczelnię za trafną.

Zespół zgadza się, że wśród mocnych stron Jednostki jest dobry poziom kształcenia filologicznego i wykorzystywanie niektórych narzędzi nowoczesnego nauczania. Natomiast nie zgadza się, że mocną stroną Jednostki jest rozumienie i wdrażanie profilu praktycznego. Decyzja i wola jego wprowadzenia są znaczącą szansą, jednak potrzebne są także, wyznaczone przepisami, odpowiednie elementy programu kształcenia. Definicja profilu praktycznego zawarta w przepisach powiada, że „profil praktyczny, to profil programu kształcenia obejmującego moduły zajęć służące zdobywaniu przez studenta umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych, realizowany przy założeniu, że ponad połowa programu studiów określonego w punktach ECTS obejmuje zajęcia praktyczne kształtujące te umiejętności i kompetencje, w tym umiejętności uzyskiwane na zajęciach warsztatowych, które są prowadzone przez osoby posiadające doświadczenie zawodowe zdobyte poza uczelnią”. Zatem Jednostka powinna wykazać, że ponad 50% punktów ECTS zdobywanych jest przez studentów w taki sposób, a ponadto przytoczyć zajęcia prowadzone w środowisku zbliżonym do środowiska pracy, bądź koncentrujące się na kwalifikacjach zawodowych, odwołać się do udziału interesariuszy w formowaniu oferty programowej i metod jej weryfikacji, do poznania opinii absolwentów, do wdrożenia systemu weryfikacji efektów uczenia się zdobytych poza uczelnią, i inne. Praktyka zawodowa w programach o profilu praktycznym powinna być realizowana w wymiarze 3-miesięcy, czego również nie zaplanowano. Tych elementów brak i są one słabą stroną Jednostki, nieodnotowaną w SWOT. Natomiast słusznie w Analizie SWOT odnotowano niedostateczne zrozumienie przez nauczycieli znaczenia praktycznego kształcenia językowego.

W analizie SWOT w ogóle nie oceniono sposobu i rezultatów funkcjonowania wewnętrznego systemu zapewniania jakości. Tymczasem Zespół Oceniający uznał jego działanie za jedną z najsłabszych stron Jednostki, co spowodowało, w konsekwencji, wystawieniem oceny „częściowo” w p. 6 tabeli spełnienia kryteriów oceny. Jednostka zaprojektowała ten system poprawnie, ale wykorzystuje go w niedostatecznym stopniu. Jednostka ma trudności z sformułowaniem klarownej koncepcji kształcenia na kierunku filologia i określeniem jego tożsamości, nieumiejętnie przyporządkowując kierunek tylko do jednego obszaru kształcenia (w niezgodzie z faktycznym zakresem efektów kształcenia i realizowanymi treściami kształcenia) oraz wykazując niezdecydowanie co do jego praktycznego sprofilowania. Ten brak jasno określonej tożsamości kierunku jest wstępnym czynnikiem niesprawności systemu zapewniania jakości. Dotyczy to zwłaszcza specjalności „lingwistyka korporacyjna”. Pierwszym źródłem kłopotów wydaje się tu uniwersalnie sformułowana misja całej Uczelni, która unika jasnego określenia tożsamości Szkoły, wskazania, o stanowi o jej specyfice i odróżnia ją od innych uczelni regionu (a zarazem konkurencja z nimi wskazana jest jako jedno z podstawowych zagrożeń w SWOT). Liczne niedociągnięcia dotyczące np. opisu efektów kształcenia w sylabusach potwierdzają niewielkie wykorzystanie narzędzia, jakim jest WSZJK.

Powyższe spostrzeżenia Zespołu Oceniającego można przenieść na przedstawione przez Jednostkę najważniejsze kierunki rozwoju. Ich listę należałoby uzupełnić o debatę nad tożsamością Uczelni i

kierunku, w szczególności w odniesieniu do profilu praktycznego oferowanych programów, faktyczne wykorzystywanie WSZJK - co też niniejszy raport zawiera w zaleceniach.

Zalecenia

Zalecenia szczegółowe sformułowano przy podsumowaniu spełnienia poszczególnych kryteriów oceny w komentarzach do opisu stanu faktycznego.

Zalecenia ogólne dotyczące kryteriów podstawowych przedstawiają się następująco:

Oдноśnie kryterium 1. Należy ponownie zdefiniować w misji i strategii Jednostki rozumienie czym jest profil praktyczny kształcenia na kierunku filologia oraz wzmocnić składową kształcenia związaną z przygotowaniem do pracy w biznesie. Interesariusze zewnętrzni i wewnętrzni powinni brać udział w tym procesie, zaś jego efektem powinno być prowadzenie nauczania w warunkach zbliżonych do środowiska przyszłej pracy studentów. Założone efekty kształcenia oraz proces ich weryfikacji należy dostosować do warunków kształcenia praktycznego.

Oдноśnie kryterium 2. Należy dostosować w pełni dorobek naukowy i/lub doświadczenie zawodowe uzyskane poza uczelnią nauczycieli do Efektów kształcenia i programu prowadzonych zajęć.

Oдноśnie kryterium 3. Należy włączyć faktycznie i formalnie interesariuszy zewnętrznych w proces kształtowania i weryfikacji efektów kształcenia.

Oдноśnie kryterium 4. Należy dołożyć starań w celu wzmocnienia bazy dydaktycznej w wyposażenie służące rozwijaniu kształcenia praktycznego oraz udoskonalić zasoby biblioteczne.

Oдноśnie kryterium 5. Należy pełniej włączyć przedstawicieli studentów w działania ciała Instytutu związane z jakością kształcenia i pomocą materialną, zasadami rozpatrywania skarg i rozwiązywania sytuacji konfliktowych, poprawy polityki informacyjnej Jednostki i wyeliminowanie usterek w wewnętrznych przepisach.

Oдноśnie kryterium 6. Liczne szczegółowe zalecenia mogą zostać sprowadzone do następującej krótkiej syntezy: należy wdrożyć dobrze zaprojektowany WSZJK, tak, aby był zdolny do skutecznego monitorowania i poprawy jakości kształcenia (w szczególności w zakresie projektowania i weryfikacji efektów kształcenia) oraz do samooceny, a wszystko to we współpracy z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi.

Dobre praktyki

Koncepcja połączenia kształcenia językowego z biznesowym jest pożyteczna dla wszystkich interesariuszy: od Uczelni i Jednostki, po studentów i otoczenie społeczno-gospodarcze. Dobrze zaspokaja potrzeby rynku pracy.